

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, szeptember 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Aradi képek.
- Az aradi gyermekhalandóság. Irta: Leitner E.
- Turistanevet a nyári színházban.
- Színházak és direktorok.
- Diákok az irodákban.
- Apponyi Albert jubileuma.
- Appel János báró halála.
- Borsalmos öngyilkosság.
- Az alkirály keserve.
- Az autómobil omnibusz pályázat.
- Egy aradi csillag.
- György Henrik távozása.
- Elrablott gyermekek.
- Asztalos Sándor Kossuthnál.
- A tiszti kardbejtől a fegyházig.
- A jószágigazgatóság ügye.
- Faragó József tragédiája.
- A színházi évad kezdete.
- Aradi lapszerkesztő a román király előtt.
- Csarnok: Extasis. Irta: Fehér Judit.

Aradi képek.

Arad, szeptember 7.

Az uristen és a mérnöki hivatal éltesse a magyar aszfalt részvénytársaságot az aszfalt-vállalati kor legvégső határáig! Adjon neki erőt, egészséget s ha van még Pernyávéban és a körülötte fekvő tartományokban: aszfaltozatlan utcákat!

Mert ez a vállalat valóban nemzeti missziót teljesít. Méltóztassanak csak ide figyelni: Odakünn, túl a határon azt fej-

tegetik osztrák és cseh újságcikkek, hogy micsoda hőbortos gondolat tőlünk a magyar ipar föllendítése. Szónoklatokban hirdetik, példákkal bizonyítják, hogy Magyarországon a meglévő iparvállalatok vagy összeomlóban vannak, vagy csak állami szubvenciók és egyéb mesterséges támogatás mellett tengetik nyomoruságos életüket. Minek az ördögnek tehát Magyar országra újabb gyár, mikor a mostaniakba is mesterséges uton fujják az életet?

Nohát, gondolta Arad város mérnöki hivatala, majd belefojtjuk a németbe a szót. Kell végre lenni Magyarországon is egy ipari vállalatnak, mely föllendül és virágzik, mely nem szorul sem az állam, sem a tulipánkert könyörületes támogatására, hanem megél a maga lábán, mint ahogy megél az emdeni kövér liba, melyet addig tömnek, míg csodaállat lesz belőle.

Azért mondjuk, hogy az aradi aszfalt-vállalat nemzeti missziót teljesít. Most már odakiálthatjuk a világnak, hogy: ipart ide, amennyi csak van, nézzétek az aradi aszfalt-vállalatot!

Dehát az ördögbe is! Mintha a mérnöki hivatalnak ez a hazafiaskodása egy kissé költséges dolog volna? Ez a város koldus város. Vizvezeték, közuti vasut, villam és légszuszvilágítás ülnek a

nyakán; iskolaügye olvasatlan ezeket emészt fel, míg más városokban az állam terheit képezik a tanintézetek; kiadása sok, jövedelme semmi, s olyan az állapot benne, hogy akit megakar verni a sors, azt háziurra teszi Aradon. Mert nálunk még háziurnak lenni is átok, nem-hogy zsellérnek. A házak jövedelmének negyven százalékát a közterhek falják fel.

Oldja meg tehát a város tisztelt Tanácsa azt a rejtélyt, hogy miért kell ezek után nekünk, épen nekünk, nemzeti büszkeséggé dagasztani egy iparvállalatot, mely alapjában véve nem is aradi?

Egy angol vasuti igazgató járt Aradon a minap. Tetszetek neki a széles terek, utcák; elismerőleg nyilatkozott arról a kegyeletről, melylyel vértanuink emléke iránt viseltetünk; megbámulta a motor-közlekedés eredményeit az acsev. vonalain; dicsérte a hegyaljai bort, a hölgyek szépségét és csodálatának adott kifejezést, hogy ez a város csupa aszfalt.

— Ingyen aszfaltoznak itt nemde? — kérdezte kísérőjétől. Es mikor azt a felvilágosítást nyerte, hogy dehogyan is ingyen, inkább drágábban, mint másutt, mert ez a város ki van szolgáltatva egyetlen vállalatnak, akkor megrázta a fejét s így szólt:

— Hja, ezt is csak egy gazdag magyar város engedheti meg magának!

A hétről.

Iskolamegnyitási jelentés.

Kiadja: Prof. Zeysig.

Fogházi cella mélyiben
A rabláncom csörög,
Muldandó minden idelent,
Csupán a pech örök.
A pech, mely üldöz untalan
S nyomomban száll, üget:
Nem szeretik az istenek
Professzor Zeysiget!

Valók tanár ur egykoron
S neveltem ifjakat,
De egy-két apró ügy miatt
A végzet rámszakadt,
Felfüggesztettek egyszerűn,
Akár Visontayt:
Becsületemre rossz dolog
Tanárnak lenni itt.

Röpirni, hajh, hogyan tudok!
Igy nem tud senki más,
Szenzáció lesz rögtön az,
Amit tollam kiás.
Minden írásom egyszerű
S az elevenbe szur,
Vagyok a híres és dicső
Zeysig professzor ur!

Ki panamát tanulni vágy,
Kicsit, avagy nagyot,
Annak számára jó tanár
Csupán magam vagyok.
S amit most büszkén hirdetek,
Az régen nem titok:
Kezdődik a beiratás
S én iskolát nyitok.

Tulzsufolt minden iskola,
Izzad minden mama,
Nincs hely immár se itt, se ott:
Mi lesz a magzata?
Tolong, tülekszik óraszám
Az iskolák előtt,
Pedig én fejleszték csupán
Kittünő agyvelőt.

Nil admirari! ez nekem
A főlé jelszavam,
Nem kell csodálni azt se hát,
Hogy Zeysig fogva van.
Nem, hogy román virányokon
Hölgyet inzultus ér
S hogy Fiumében zord tusán
Kiömlik némi vér.

A tantárgyam mind praktikus,
Akárcsak jó magam:
Botránytán, sáptán, s így tovább
Mind a tantervben van,
Ki nálam végez iskolát,

Bármely pályára lép,
Annak garast s forintokat
Adózik majd a nép.

Megnyitom hát az iskolám
S tanítványt felveszek,
Van helyiségem nagyszerű,
Sőt mondhatnám remek.
Vigyáznak rá pedellusok,
Magyar királyiak,
Mind nagyműveltségű, derék
Paragráfus-fiak.

Helyettem a beiratást
Ügyésem végzi el,
Ő rendkívül ügyes fiú
S végez mindenkivel.
Mint Petrozsény s Mezőhegyes,
Ő nem sztrájkol soha:
Mióta foglalkoztatom,
Nincs is reá oka.

Tessék beiratkozni hát,
Még pediglen hamar,
Mert van tömérdek aspiráns,
Kit tudás vágya mar,
Mert az a legszebb tudomány
E sáros földtekén,
Hogy más csináljon panamát,
S a hasznót húzzam — én!

Másolta: —zab.

Gazdag város? Nyomorúságos város, koldus város! S ha itt-ott egy kis panamáska nem történnék falaink között, biz isten elfelejtenék, hogy a világon vagyunk. Mert máskor ugyan nem beszéltek magáról ez a város, csak ha egyszer-másszor sikkasztanak benne. Szegeden országos kongresszusokat tartanak, Kolozsvárott kulturális ünnepek váltják fel egymást, Temesvárott, Kassán gyárakat alapítanak, Pécsen kiállítást rendeznek: szóval, minden valamire való város gondoskodik róla, hogy hírt adjon a nagy világnak haladásáról, fejlődéséről. Csak éppen Arad az, melynek ambícióját tökéletesen kielégíti, ha a „sikkasztók városának” nevezik.

Mert mi nem is érünk rá nagyobb szabású tervekkel foglalkozni. Nekünk se időnk, se pénzünk arra, hogy magunk felé irányítsuk az ország figyelmét. Nekünk azon kell törni a fejünket, hogy miként lehetne még jobban felhizlálni a közszolgáltatást végző vállalatokat s boldogan nézünk bele a semmiségbe, ha észreveszünk, hogy van még bennünk egy kis maradék vér, amit kiszipolyozatlanul hagytak a testünkön élőködő, könnyelműen kötött szerződéseken meggömbölyödött piócák. Már pedig az olyan várost, melynek nincsenek céljai, nincsenek előretörő tervei, amelyben a polgárságot öntudatos irányítás helyett, egyenes és görbe adóterhekkel nyomják agyon, az olyan város bizony észrevétlenül marad a kormányok előtt, észrevétlenül marad a külföld előtt és észrevétlenül marad mindazon tényezők szemében, melyek a mi gögicséi gazdasági viszonyaink közepette egy város fejlesztéséhez még nélkülözhetetlenül szükségesek.

Aradon csak egyetlenegy közhivatal van, amelynek munkássága céltudatosnak mondható: és ez, a város mérnöki hivatala. Kormányok jönnek, kormányok mennek; a megrázkódó anyaföld városokat pusztít el a maga színéről; Oroszországban úgy röpködnek a levegőben a tábornokok, mint másutt a verebek; minden változik, minden megújódik ezen a világon: csak Arad mérnöki hivatala halad büszkén és konzekvensül a maga régi útján. Nemze-

tek a népjogok felől álmodnak; dinasztiaik egyengetik maguknak az ösvényt Svájc felé; a huszadik század elején mindent és mindenkit nagy eszmék foglaloztatnak: csupán Arad mérnöki hivatala az, melyet az egész világ felfordulása között is az a kérdés fog izgatni, hogy:

— Van-e még aszfaltozatlan utca Aradon?

* *

Az aradi gyermekhalandóság.

(A Fehér Kereszt ambulanciájának.)

Arad, szeptember 7.

Ha szülővárosunkat akár a külfölddel, akár honi nagyobb városainkkal hasonlítjuk össze, elszomorító statisztikai adatokat nyerünk a gyermekhalandóságról; 10—20 év előtt még a Kultur államok nagy székvarosai is a csecsemő halandóság terén elszomorító adatokat nyújtottak, az egy éven alól eihaltak száma 40 %-ot is tett ki; az állam és a társadalom együttes erővel javítani igyekeztek ezen viszonyokon és a község munkának eredményes gyümölcse is termelt, mert ma vannak már városok, hol a csecsemő halandóság a 14 %-ot nem éri el.

Aradon tudomásom szerint évenként körülbelül 400 egy éven alól gyermek hal el, és évenként 1500 gyermek születik, és így az egy éven alól halálozás még 27 %-ot tesz ki.

Törvénytelen születés évenként 200 volt, egy év alatti korban törvénytelen gyermek 80 hal el, tehát 40 százalék.

Ezen javítani kell, különösen ma, midőn tudjuk, hogy a kivándorlás mennyire kisebbült, munkás lakosságunk rétegeit, és kiváló politikuskok aggódva emelik szavukat, hogy „fogjunk”; tehát a hiányok fedezéséről gondoskodni kell, és ezt csak is a gyermek halandóság kisebbítésével lehet elérni, kötelessége az államnak és a társadalomnak, mindent elkövetni a gyermek halandóság kisebbítésére, és hogy ezen működés sikerre vezethet mutatja az előbb említett városok példája.

Mit kell tehát tennünk, hogy városunkban a gyermekhalandóság kisebbítessék? az állam a maga részét e munkából már kivette, mert gyermekmenhelye által számtalan apró gyermeknek nyújt védő oltalmat és megmenti a

biztos halálól. Mit tegyen a társadalom e tekintetben?

Ha közelebbről vizsgáljuk a kérdést, azt hogy e szomorú viszonyok ultima ratió, két okra vezethetők vissza és ezek: a tudatlanság és szegénység!

Alig van tér, hol oly nagy a tudatlanság, mint a csecsemőápolásban és első sorban azért, mert mindenki érteni véli hozzá, a nagymama, keresztmama, szomszédasszony, a kuruzsló, a szülész, az öregdada addig tanácsolgatnak, míg a kis csecsemőt eltemetik. Így van lakosságunk értelmesebb részénél, de mikép irjam le a tévhitnek, a babonának és megrögzött hagyományos szokások tömegét, mely a szegényebb nép kisdadelt viszi a sírba?

Második okozója e nagy halandóságnak a szegénység. Bizonyítja ezt legjobban ama külföldi adat, mely törvényes és törvénytelen csecsemők halálozási évi arányában mutatkozik, — amint említém, az általános csecsemő halálozás városunkban 27 %-ig, míg a szegény törvényteleneknél 40 %-ot tesz ki; mert a szegénység nemcsak általános nagy ellenség az egészségügynek, de különösen ellensége a csecsemők egészségügyének, azok életét első sorban veszélyezteti. A szegény szoptatós anyának nincs meg a kellő lakása, táplálékja, a csecsemőnek a kellő gondozás, mert ha a szegény anya egyik másik ok folytán nem szoptathat, vagy munkába járni kénytelen, a kis csecsemő oly táplálékban részesül, mely egészségét rövid időn belül aláássa és bizony a korai sírba viszi.

Első sorban tehát a társadalom működésének arra kell irányulnia, hogy a csecsemő halálozást kisebbítse a csecsemő ápolás tudatlanságának javításával és az ápolás terén mutatkozó szegénység leküzdésével.

A Fehér Kereszt helybéli gyermekvédő egyesület sok más irányú tevékenysége mellett most főleg a csecsemő halandóság javításán is ki akarja venni részét társadalmi működésének és főleg ezen célból létesítette szerény rendelő intézetét szegény beteg gyermekek és csecsemők részére Magyar utca 6 szám alatt.

Ezen intézet rendeltetése első sorban a csecsemők ápolása, ápolásának ellenőrzése, anyák kioktatása és a hol szükséges a csecsemőknek megfelelő tápszerekkel ellátása. Az intézet hogy humánus céljainak megfelelően, csakis hatóságilag igazolt szegényeknek nyújt segínyt

Rovancsolás.*

— Hivatalos korrajz. —

Írta: György Henrik (Kalapács.)

Zöld pecsétetes boríték alatt jött ő excellenciájától a parancsolat, hogy tüstént induljak Keveházára, mert valami rothad Tas vármegyében.

A legelső gyorsvonattal már utban voltam Keveháza felé. De ami időt a gyorsvonaton nyertem, azt elvesztettem a vicinálison.

A vizsgálatnak váratlanul, meglepőnek kellett lennie. Az egész uton tehát féltékeny ovatossággal őriztem meg inkognitóm. Annál nagyobb volt meglepetésem, midőn a keveházi állomáson egy vármegyei hajdut pillantottam meg, ki harsány hangon nevemet kiáltotta.

No, gondoltam magamban, ez szép váratlan vizsgálat lesz. Még nagyobb volt megdöbbenésem, midőn a reggeli kávé mellett a helyi közlönyben azt kellett olvasnom, hogy a miniszteri kiküldött (t. i. az én csekélységem) megérkezett és mindent a legnagyobb rendben

* Ezt a derűs karcolatot György Henrik belügyminiszteri számtanácsostól kaptuk, ki a városnál tartott vizsgálatot vezette. György Henrik régebben nagyobb irodalmi munkásságot fejtett ki és mostanában is gyakran ír vezércikkeket és egyéb közleményeket a fővárosi lapokba.

talált, — pedig akkor még azt sem tudtam, merre van a vármegyeháza.

Bámultam a kávéházi zsurnalisztika hirscholátának tüneményes gyorsaságán és csüggedten indultam a vármegyeháza felé.

A kapuban egy falca agártól környezve a várnagy fogadott és megértette velem, hogy egy kicsit korán jöttem, mert a tisztviselő urak tegnap hajtóvadászaton voltak és valószínűleg csak 10 óra felé jönnek hivatalba.

Addig is szóba ereszkedtem azzal a pár oláh atyafival, akik ott fagyoskodtak a kapu aljában. A közeli falvakból pótdadót hoztak be a szerencsétlenek, de mindeddig nem tudtak tudni a pénzen, nem volt senki, aki átvegye tőlük.

Otthagytam az oláhokat és velük együtt az elintézetlen nemzetiségi kérdést és ruganyos léptekkel indultam a főispán lakosztálya felé.

Véletlenül benyitottam a hajduk szobájába. Igújjra vetkőzve valamennyien nagy munkában voltak. Szüzdohányt vágtak. Soha életemben nem láttam ennyi dohánnyágót egy rakáson. És mégis azt mondják, hogy nem boldog a magyar.

A főispánnál egy marcona képű huszár fogadott és tálcát tartott orrom elé. Szigorú te-

kintetéből levoltastam ítéletemet: névjegyedet vagy életedet.

... Nemsokára szemtől-szembe álltam a főispánnal.

Meghagyta nekem, hogy mutakozzam be a tisztviselő uraknak és kezdjem meg a vizsgálatot a pénztárnál.

A bemutatkozásnál feltűnt nekem, hogy az alispán, főjegyző, aljegyző, szolgabíró, főszámvevő, szóval a korifeus tisztviselők mind a Keveházy-famillából kerültek ki. Már-már azt hittem, hogy tréfát űznek velem, de az ajtóra szegzett névjegyekből meggyőződtem, hogy az utolsó restauráció óta a Keveházy-csillagzat az uralkodó Tas vármegyében, sőt a hajduk és az utkaparók egy részét is a Keveházy-dinasztia szolgáltatja.

Lementünk a pénztári helyiségbe. Először is körülnéztem, vajon az ablakok a szabályzatban előírt vasrácsokkal el vannak-e látva. Megnyugvással tapasztaltam, hogy e tekintetben nincs észrevétel: ide ugyan kívülről tolvaj nem teszi be a lábát.

Aztán kinyitattam a nagy Wertheim szekrényeket, melyekbe a vármegyének és árváknak pénze van elhelyezve. Kérdést intéztem a pénztári tisztséghez: nincs-e a szekrényben olyan pénz, mely nem oda tartozik. Idegen pénz

és minden szegény gyermeket akármilyen be-
tegséggel kezelése alá veszi, de főszólyt a cse-
csemők ellátására fekteti.

Minden szegény, akár beteg, akár egészsé-
ges csecsemőt lajstromoz; anyát a kellő ápolás
kioktatásában részesíti, csecsemők fejlődését
időnként ellenőrzi és súly mérlegelés útján fi-
gyelemmel kíséri, ha beteg, ingyen orvosi ren-
delés és gyógyszerben részesíti és a hol szük-
séges, ingyen megfelelő tápszerekkel látja el,
így véli az ápolás bírányát leküzdeni és részben
ingyen tápszereivel a szegénység által okozott
hiányokon segíteni.

Arad város társadalma bizonyára figyelem-
mel fogja kísélni az intézet működését és a
hol lehet, anyagi és erkölcsi támogatásban ré-
szesítendő.

Leltner Ernő dr.

Színházak és direktorok.

(A nyári admirálisok. — Zsazsa visszavonul.
— A nagy ígérő. — Megint Zsigány.)

Irtta: F. J.

Budapest, szeptember 7.

Még mindig nyár van. É: ilyenkor a leg-
szébb Budapest. Itt van már mindenki. A fürdő-
helyekről megfogyva pár, de törve nem, haza-
felé tartanak a primadonnák. A Stefánia uton
fel-felűnik egy egy lipótvárosi grande dame
fogata. A színházakban zajos premierek és
mégis, mégis nyár van. Panama-kalapokba, fe-
hér vászon nadrágokba sétálnak a gavallérok,
sőt az Andrássy uton komor, rapszódított képű
bankhivatalnokok admirális sapkában — abá-
ziai emlékek! — sétálnak . . .

A művészvilágot a kolozsvári új színház
megnyitása foglalkoztatja. Nagy pompával, fé-
nyes ünnepélyek közepette avatják fel az új
színházat, amelyet Herceg Ferenc színművével
nyit meg Janovits igazgató. A fővárosi színe-
szek, írók, újságírók, művészek nagyrésze le-
rándul Kolozsvárra, hol lázasan készülnek a fo-
gadtatásra és az ünnepélyekre.

A Királyszínházban szordán este mutatko-
zott be a nyári szünet óta először: az „isten”
Zsazsa. A színház zeufolásig megtelt és Zsazsát
tisztelői malomkeréknagyságu bokréttakkal üd-
vöztették. A legkitűnőbb János vitéz különben
elhatározta, hogy most már visszavonhatatlanul

nem volt ugyan, de különféle ingóságok kerül-
tek napfényre, nevezetesen egy csomó levél
kék selyemszalaggal átkötve, egy pár rongyos
vivókeztű, és egy pár díszcsizma, melyet a volt
pénztárnok hagyott cserében pénzért, melyet on-
nan elvitt.

Most általános figyelem között egy fonto-
sabb kérdést kockáztattam meg: nincs-e olyan
hivatalos pénz, mely még nem helyeztetett a
pénztárba?

Ez a kérdés nagyon szükségesnek mutat-
kozott, mert Tass vármegyében emberemléke-
zet óta a pénztárnokok nem haltak meg termé-
szetes halállal. Talán mondanom sem kell, hogy
haláluk oka nem a reménytelen szerelem vala.

Lezártuk a Wertheim szekrényeket és ma-
gunkhoz véve a kulcsokat, a naplókából össze-
írtuk a vármegye és az árvák pénzét.

Késő estig tartott, amíg a pénzt és értéke-
ket számbavettük. Ott feküdt előtünk a vár-
megye s a gyámpénztár vagyona egy hosszú
asztalra kirakva. Körülbelül 2 millió. A bank-
jegyek és az értékpapírok között szégyenkezve
huzódott meg egy pár török sorsjegy és egy
nagy rakás értéktelen vicinális vasúti részvény;
ezeket meg se olvastuk, mert a bizottság
egybehangzó nyilatkozata szerint ezek a kutyá-
nak se kellene.

visszavonul valamelyik birtokára. Bucsut mond
tisztelőinek, barátainak, a dícsőségnek, az ün-
nepeltetésnek; minden színházban fellép még
egyszer egy-egy parádés szerepében és aztán
adieu! — Zsazsa hátat fordít Thállának . . .

A Magyar Színház — amelyet a jövő sze-
zonban már Beóthy László, a Király színház
direktora vezet, megerősödve indul a küzde-
lemben. Új primadonnát szerződtetett. Turchányi
Olgát, az Oroszországból visszahódított szubret-
tet szerződtette tagjai sorába.

Szóval készülődések az egész vonalon,
izgatottság és idegesség a színházak és a szí-
nkörök körül, míg szeptember 15 én az operaház
is kitarja vaspántos kapuit és akkorára teljes
fegyverzetben állanak csatasorba.

Míg Beóthy Lászlót Zoltán Jonót, Ditróit,
Földyékát és Vidor Pált is mindég a színhá-
zukban találhatjuk: van egy direktora Buda-
pestnek, aki Ujssessként bolyong a földi tere-
ken, akit bárhol keresnek, sehol sem találunk,
akinek irodája valóságos Wertheim-szekrény,
oda még álkulcsossal sem natol be földi ha-
landó.

Ez a kitűnő bujkáló a Nemzeti Színház
akadémiai babéroktól illatos igazgatója: Somló
Sándor, a nagy ígérő . . .

A nagy ígérő? Somló Sándor legalább há-
remszáz titkos vagy nyilvános drámaíróknak
megígérte, hogy előadja darabját. Az összes
színészeinek pompás szerepeket ígért, mindnek
fizetés javítást, előleget . . . és mert egy ígé-
retét sem váltotta be, szökik az emberek elől,
álszakállt és bajuszt hord, hogy rá ne ismer-
jenek.

Szegény Thury Zoltán, aki már két hét
óta a rákoskeresztúri temetőben alussza örök
álmát, két esztendeje, hogy ígéretet kapott, ta-
ján esküvel, pecsételt ígéretet, hogy előadják
drámáját.

Azóta sok minden történt. Két színházi
szezont múlt el és a Thury Zoltán darabjáról
megfeledeztek teljesen.

Ime a Nemzeti Színház ez ideig program-
jában is hiába keressük a „Katonák” szerzője-
nek nevét.

Somló Sándor nem törődik a holt poéták-
kal! Szegény Thury Zoltán, már nem árthat és
nem használhat semmit, minek adják hát elő
darabját az ország első műintézetében?

Csak ezután kezdődött a valódi hadd el-
hadd. Eddig azt vettem számba, hogy mi van,
most át kellett térni annak a megállapítására,
hogy minek kell lennie. Ez a dolog nehe-
zebb része.

. . . A hűtlen manipulációknak ezer módja
van. A kombinációknak és permutációknak
nincsen annyi változata, mint a különféle sik-
kasztafi módzatoknak. Egy kis kátét lehetne
összeállítani arról, hogy hányféle módon lehet
megdézsmálni a közpénzeket, de az ilyen nem
célszerű kiírni, mivel ugyis ragadás.

A kiküldött bezárkózik szobájába és meg-
indul a kutatás a számadások garmadája között.
A nehéz munka között jól esik az öreg Lőrinc
hajdu bizalmaskodó vállvergetése:

— Jó, hogy eljött a tekintetes ur, mert a
vármegyei urak azt hiszik, hogy ő náluk na-
gyobb ur már nem egzisztál. (Pedig ha tudná
a jámbor, hogy milyen potentát egy allspán egy
„szakközeg”-hez képest.)

Néha egy ügyes bajos ember is bekopogtat
panaszával és sehogy sem akarja megérteni,
hogy az ő dolgának elgazitására én nem va-
gyok hivatva. Már az is megesezt velem, hogy
csecsemő gyermekével karján egy leányzó ke-
resett föl a megyeházán és sirva panasolta el
szeretőjének hűtlenségét. Sehogysem akarta el-

Brassóból érkezett a híre az újabb Zsigány-
botránynak. Panama, zsarolás, harmincezer ko-
rona, detektívek, ügyészség, rendőrség, fogház
. . . ennek az embernek, aki a Zeyzig-ügyben
valamennyire maga felé tere te a népszerűségét,
ezek lesznek a stációi. Megfogták, fölön csíp-
ték, mint egy ügyetlen csirkelofogót és 3 ártat-
lanságát hangoztatva, becsületszavával véde-
kezik.

Ez az ember vagy nagyon szerencsétlen,
vagy — igen rossz ember! . . .

Turista est a nyári színházban.

(Sziegmeth Károly Aradon. — Eökecsületek a
Czárán estélyre. — Vándorlás a Tatrán)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 7

Sziegmeth Károly máv. igazgató, a híres
természetudós ma Aradon időzött, hogy a még
e hóban tartandó Czárán estély részleteit a tu-
rista egyesület vezetőségével megbeszélje

Sziegmeth Fetter Géza üzletvezető helyet-
tes és a turista egyesület részéről Schmidt Já-
nos dr. igazgató, Nagy Lajos alelnök, Ritt
Gyula titkár az állomáson fogadták. Innen a
nyári színházba hajtattak, hogy Sziegmeth an-
nak berendezését és az elhelyezkedést megte-
kintse. A természetudós délután Fetter Géza
főfelügyelő kalauzolásával a turista egyesület
helyiségét látogatta meg, hol az előadás részle-
teit megbeszéltek a egyben az estélyre vonat-
kozó intézkedéseket megállapították.

A sok élvezetet ígérő felolvasó estélyt, mely
Czárán Gyula a nagy természetbarát és bar-
langkutató emlékezetének lesz szentelve, a
végleges megállapodás szerint szeptember hó
18 án kedden a nyári színházban tartják meg.

Az előadás címe a Magas Tátra, amelynek
világát 150 képben fogja megismerni a szem-
lélő. A vetített képek 16 négyzetméter nagysá-
gunak és a színházi függöny helyén kifeszített
vászonlapon lesznek vetítve. A vetítés, hogy a
közönséget a gépezet működése ne zavarja,
Sziegmeth igazgató felügyelete alatt a színpad
háttérben fog történni.

A képeket a színpadon Dr. Bodó Albert
egyesületi tag a Magas Tátra leíró szövegének
olvasásával fogja kísélni.

Sziegmeth Károly máv. igazgató, ki ha-
zánkknak különösen észak és keleti hegység-

hinni, hogy én nem tudok rajta segíteni, mert
az ő baja a polgári perrendtartás szerint illeté-
kes bíróság hatáskörébe tartozik.

. . . Végre — post tot discrimina rerum
— nyomon vagyok. A bűn kibukkan a szöve-
vényes homályból és kísértetszerűen domboro-
dik ki mögötte a bűnös alakja.

Rajtakapom magam, hogy örülök fölfede-
zésemen. Restellem, hogy embertársam romlása
nekem öröm, Némely helyzetben az ember nem
különb a vadászakutyánál, mely izgatottan liheg,
midőn foga között tartja zsákmányát . . .

De én csak fáradtságom sikerét élvezem és
megbékülést keresek abban a tudatban, hogy a
jogrend szükséges rossz, mely époly kegyetlen
pontossággal szedi áldozatait, mint pl. egy jár-
ványos betegség.

Tagadhatatlan, hogy a bajokat apasztani le-
hetne. Ha nem is tiszta magyarsággal, de elég
érthetően fejezte ezt ki a t—i allspán, mond-
ván: „preventiv és successiv kontrol intenzi-
vebb effektuálásával a defraudationális kázuso-
kat a minimumra redukálni lehetne.”

Különb a dolog nem olyan tragikus, mint
amilyennek látszik. Vannak derűs mozzanatok
is. Csak a minapában történt velem, hogy mi-
dőn egy nagy alföldi községben egy pénztárnok
turpisságára rájöttem és fölszóllítottam, hogy fi-

kének feltárásában vett tevékeny részt, s ki a hegyvidékeknek topográfiai, geológiai és geográfiai helyzetének és viszonyainak tanulmányozása, nemkülönben barlangok felfedezése és kutatásai révén szerzett Czárán nevéhez hasonlóan ismert nevet az országban, magyar honosságának megszerzése előtt a müncheni egyetemnek volt tanára.

Szegmeth a Czárán-estély megtartása után néhány tagból álló aradi társassággal a Petrozsény Szurduk Páring havas és Fogaras vidékére rándul ki, hogy fölvételeket vegyen az ottani havasokról.

A fogarasi havasokban történt felvételek után Szegmeth külföldi útra indul, hogy ott vélt előadásokat tartva, megismeresse hazánk festői vidékeit és felkelte a vágyat hazánk meglátogatására.

Szegmeth, ki Aradon való tartózkodása alatt Fetter Géza füzletvezető-helyettes vendége volt, a ma esti vonattal utazott vissza a fővárosba, és 17-én fog ismét visszajönni, hogy megtarthassa érdekes előadását.

A Turista-Egyesület a meghívókat 10 éni fogja szétküldeni. Az előadásra szóló jegyek 11-étől lesznek kaphatók; az egyes helyekre addig is lehet előjegyezni: Bloch H., Kerpel Izsó, Ifj. Klein Mór urak könyvkereskedésében és az egyesületi helyiségben (Vass szálló, földszint az udvarban.) Az egyesületi tagok kedvezményes jegyeket az egyesületi helyiségben vehetik ki.

Az egyesület igazgatósága a tanuló ifjuság részére 80 filléres kedvezményes jegyeket bocsájt ki, hogy ezen ismeretterjesztő előadást alkalmuk legyen olcsón megtekinteni. Ezen kedvezményes állóhelyek kizárólag a diákegység részére tartatnak fenn.

Az előadás kezdete este 8 órakor lesz.

Apponyi Albert jubileuma.

(Huszonöt évig jászberényi képviselő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 7.

Apponyi Albert, vallás- és közoktatásügyi minisztert nagy ünneplésben részesít holnap választókerületé. Most van huszonöt éve, hogy Apponyit a jászberényiek első ízben választották meg képviselőjükké. Azóta, többé ke-

zesse be a hiányzó összeget, minden tekintet nélkül csak azt kérdezte: mennyi hiányzik és midőn megtudta, hogy 800 forint maradt a zsebében, az összeget nyomban letette.

— Nem is sokallom, — mondta naiv humorral az atyafi — mert én már 15 esztendő óta vagyok pénztárnok.

Igy nem a modern sikkasztó beszél, aki könyökgig vájkál a más pénzében, hanem a szabadjára eresztett ember, akitől senki sem kéri számon azt, ami a kezén megfordul.

A tulságos bizalom, a kölcsönös elnézés oka sok bajnak.

Ha azt kérdém a főszámvevőtől, hova teszi a hozzá küldött árvaszéki végzéseket, olyan feleletet kaptam, hogy elment a kedvem minden további kérdezősködéstől. Ha nyugtákat találtam, melyeken az aláírások hiányzottak, nevettek; ha olyan nyugtákat találtam, melyeken nem volt aláírás, de az előttemző tanuk neve ott volt, még jobban nevettek és ha rájöttem arra, hogy egy tisztviselőnek egy napon kétszer adták ki a havi fizetését, azt kaptam magyarul, hogy jól jött az annak, nagyon szegény ember ő kelme.

Belsőitem magam a patriarchális gazdálkodás rejtelmeibe. Nem lepott meg semmi. Olyan helyen, ahol az árvíz ellen itatós papírossal védekeznek, nincs semmi csodálatos.

vésbé küzdelmes, olykor nagy izgalommal tell választások árán állandóan ezt a kerületet képviseli az országgyűlésen. Politikai pályája régebbre nyúlik s jóval meghaladja a negyedszázadot. 1872-ben választották meg Szentendrén képviselőnek; 1875-ben kiesett, s 1877-ben került újra a Házba.

Apponyi Albert holnap reggel 7 óra tíz perckor indul Jászberénybe. A kormány tagjai nem mennek vele; a képviselőház tagjai közül elkísérik: Tóth János közoktatásügyi államtitkár, Szatmári Mór, Bogár Ferenc honvédelmi államtitkár, Lsehne Hugó, Visontai Soma, Hentaller Lajos, Földes Béla, Leszkay Gyula, Hoffmann Ottó, Ságó Manó, Hódy Gyula, Markos Gyula, Ifj. Madarász József, Kun Árpád és mások.

Apponyi Albert elé Hatvanig küldöttség megy. Ott dr. Streickmann Gy. ügyvéd fogja üdvözölni a grófot, aki nejével együtt érkezik. A vonat reggel 9 óra 10 perckor érkezik a jászberényi pályaudvarra, ahol a város közönsége nevében Kocsák István polgármester fogja köszönteni. A Kossuth-utcán és a Főtéren át hajtanak be a városba. A miniszter és neje Kocsák Menyhért paróchiáján szállnak meg, a közönség pedig a kaszinó villasreggelijére megy, ahová Apponyi később szintén megérkezik. Tíz órakor a nagytemplomban Tedeum lesz, ezután pedig a főtéren ünnepi népgyűlés.

A népgyűlést Bathó János, a függetlenségi párt elnöke nyitja meg és egy díszes zászlót ad át emlékül a grófnak. E zászlóra a képviselőház is elhelyezte szalagját. Ezután Apponyi megtartja beszámoló beszédét, ami után a polgármester berekeszti a népgyűlést. Ezután a gróf az üdvözlő küldöttségeket fogadja. Déli egy órakor a „Lehel-szálló”-ban banket lesz, este pedig az egész várost kivilágítják.

Apponyi beszámoló beszédében — a mint a koalíció köréből jelentik — feladatul tűzte ki magának, hogy ez alkalomból az ország színe előtt igazolja a kormány politikáját és egyben bejelentse, hogy ő komolyan veszi a paktum alkalmából adott ígéretét és azon lesz, hogy a két év leteltével meglegyen mindaz, amit a kormány ígért és ha szükség lesz rá, visszatérhessen a nemzetakadálytalanul a maga

De mégis aagot nezem akkor, midőn a b—i városgazda arra a kérésre: miért nincs a leltárban a tavaly beszerzett négy fotel, egyszerűen azt felelte, hogy megdöglöttek.

— És milyen betegségben — ha szabad kérdenem?

— Száj- és körömfájásban döglött meg mind egy szállig — volt gazdauram válasza.

(Csakhamar kisült, hogy a derék városgazda fotelek alatt azt a négy svájci bikaborjút értette, amit a község az uradalomtól vásárolt tekintélyes marhaállományának megnemesítésére.)

... A „trafik” és a „stempli” Tas vármegyében nagyon gyűlölt fogalmak. Midőn egy vállalkozónak a nyugtáin 800 frt bélyeghiányt konstatáltam és figyelmeztettem az illető tisztviselőt, hogy ügyeljen jobban, indignálódva felelte, hogy ő nem fizné.

Tisztelet a kivételeknek.

Nagy számmal vannak vármegyék, melyeknek adminisztrációja mintaszerű, ahol mi államiak sokat tanulhatunk, de némely helyen a rend és fegyelem nagyon gyöngye lábbon áll. Sz—y alispán beszélt nekem, hogy egy közgazgatási gyakornok párbajra hívta ki, mert figyelmeztette őt a hivatalos órák megtartására.

jogos politikai irányához, melynek végcélja nem lehet más, mint Magyarország teljes függetlensége. Ha másképpen volna, akkor ő és úgy hiszi, miniszterháza is, megválnának a hatalomtól. Ez lesz a nagy beszéd politikai lényege.

Appel János báró halála.

Holttestét Aradra hozzák.

A traunai földesur.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 7.

Meghalt a fekete kötéses tábornok. Így ismerték báró Appel Jánost Bosznia és Hercegovina volt katonai kormányzóját a bécsi udvarnál, s ez volt a neve Aradon, a hol gyakran megfordult, valahányszor birtokára, a szomszédban levő Traunaur utazott. A királynak egyik legkedvesebb katonája volt. Azon hadjáratok alatt, a melyekben részt vett, az egyik szemét elvesztette, s fekete selyemköteléket viselt rajta; innét maradt rajta a fekete kötéses tábornok név.

Appel tábornokot saját kívánságára neje mellé, a kiskaludi családi sírboltba temetik el. A holttestet vasuton Aradra hozzák, s innét kísérik Kiskaludra, a hol az aradi helyőrség tisztikarának részvéte mellett temetik el.

(Katonai pályája.)

Appel János, lovassági tábornok, Bosznia és Hercegovina volt katonai kormányzója szül. Szlavóniában Sikrievci községben. 1836. nov. 11. mint hadapród lépet az 50. gyalogezredbe, honnan 1848-ban a 4. k. u. á. ezredbe osztották. 1844-ben hadnaggyá, 1848-ban főhadnaggyá s 1850-ben második osztályú századosá lett. Mint főhadnagy részt vett 1848. és 1849-ben az olasz hadjáratban; majd ezredével Magyarországra vonult, hol a győri ütközetben, továbbá a komáromi, szőregi, csatádi és temesvári csatákban vett részt. 1854-ben századparancsnokká, 1858-ban őrnaggyá lett. 1859-ben részt vett az olasz hadjáratban, ahol vitézségével s katonai ismeretével nagy mértékben kitüntette magát. Solferinónál tanúsított vitézségéért a Lipótrend lovagkeresztjét s 1860-ban az osztrák bárói rangot kapta, 1863-ban alezredessé s még ugyanabban az évben ezredessé nevezték ki. 1866-ban a porosz hadjáratban mint dandárparancsnok vett részt s kitűnő szolgálatainak elismerésül a harci jelvényvel díszített második osztályú vaskoronarendet kapta. Tábornokká 1867-ben altábornaggyá 1874-ben lett. 1881-ben valóságos bennő titkos tanácsossá s 1882-ben lovassági tábornokká nevezték ki. 1882. aug. 12. óta tartományfőnök az okkupált tartományokban s a 60. adik gyalogezred tulajdonosa. Mint a boszniai és hercegovinai országos kormány feje s katonai erénnyel mellett jeles államférfi, nagymértékben hozzájárult a két tartomány anyagi és szellemi fejlődéséhez. 1895. febr. 26. Albrecht főherceg temetésén mint a Mária-Terézia-rend legidősebb tényleges szolgálatban levő lovagja vezette a kivonult csapatokat. A még ugyanazon évben rendszerített csapatfőfelügyelői állások betöltése alkalmával a király kéziratot intézett hozzá, melyben jelenlegi állásában való nélkülözhetetlenségével okolja meg azt, hogy a csapatfőfelügyelői állásokat másokkal töltötte be. 1898. dec. 2. a gyémántokkal díszített katonai érdemkeresztrel tüntették ki.

(A biléki halálos mars.)

Néhány év előtt, több, mint ötven esztendő katonai szolgálat után nyugalomba vonult s ez alkalommal a király rendkívül meleg hangú elismerő levelet intézett Appel báróhoz.

Nyugdíjaztatását kapcsolatba hozzák az annak idején nagy botrányt okozott biléki katasztrófával, a halálos marssal, a melynél a komáromi bakákat a nap gyilkos tüze megtizedelte. A katasztrófa után egy bécsi újságíró Ischl-ban beszélgetést folytatott Beck báró vezérkari főnökkel, aki egyebek között azt mondta:

— Az tény, hogy odalenn sok minden történt, ami hiányos ellenőrzésnek és vezetésnek kinövése.

Kétségtelen volt, hogy ez báró Appelle vonatkozott. Appel nem sokkal ezután Szerajevóban egy felekezési beszédet mondott, amelyen a vezérkari főnökkel replikázott s jelezte, hogy nemsokára ugyis visszavonul. Néhány hónappal ezután főváltotta őt Albori tábornagy a boszniai kormányzóságban.

Appel rendkívül szigorú, nagy képzettségű katona volt. A Boszniába helyezett ezredeket ő szokta fogadni s ilyenkor rendkívül bosszankodott, ha az ezredek parádés díszmenettel akartak kiválni előtte.

— Jobban tennék, — mondta — ha okosabb dologra fordítanák az időt, a mit az ilyen hiábavalóságra pocskolnak.

A közös hadseregnek egyik legidősebb tábornoka volt s magának a királynak is igen kitüntetett, kedvelt embere.

(A traunau földesur.)

Betegsége rövid ideig tartó volt. Tegnap az újságoknak rövid trieszti távirat jelezte, hogy Appel János báró Gradiskában súlyosan megbetegedett és hogy az orvosok a katasztrófát minden pillanatban várják. Ma délelőtt tíz óra után a tábornok meghalt.

Appel tábornok felesége magyar leány volt: a temesmegyei Kóvér-család egy tagja. Nősülése révén került a báró temesmegyei birtokaihoz, a melyek nagyobb része Traunau határában van. A birtokok egy részét a gróf Wimpfen-örökösöktől vette meg. Felesége halála után a birtok nagy részét eladta s csak a traunau kastélyt tartotta meg. Felesége tíz év előtt halt meg s azt is Aradon át vitték a kisleludai sírba, a mely alkalommal az aradi helyőrség imponáns módon adott külső kifejezést a részvétnek.

Traunau utaztában több ízben volt Aradon, a hol közelebbi ismerősei voltak. Appel báró észintén ragaszkodott a magyarokhoz s abból az időkből, a mikor a magyarok ellen harcolt, nem maradt a szívében semmi ellenséges érzés. Katona volt egész lelkében; a magyarok ellen való hadjáratban is csak katona dolgot látott s ez nem vont le semmit a magyarok iránt való nagybecsüléséből, a mit azáltal is kifejezett, hogy magyar lányt vett feleségül.

Az ő kívánsága volt, hogy magyar földben temessék el. Körülbelül hat hét előtt fiával, Appel báró szolgálton kívüli huszárkapitány-nal volt utoljára Traunauban és Aradon. Ekkor még egészséges volt, de a hatvan esztendő öreget már halálsejtek kísérték. Ekkor hagyta meg fiának, hogy ha meghal, Engelsbrunn-ban (Kisfaludnak ez a német neve) a felesége mellé temessék és hogy a temetése mindenben olyan legyen, amilyen a feleségeé volt.

A halálról a tábornok özvegye, Clara Ernestine báróné ma táviratban értesítette Limbeck János aradi temető vállalkozóját és kérésre a temetés körül való intézkedésekre.

(A holttest Aradon.)

Appel János báró koporsója szeptember 11-én délután fél 4 órakor érkezik az aradi vasúti állomásra, a honnét nagy pompával Kisfaludra szállítják. Kisfaludon szeptember 12-én délután három órakor temetik el.

Appel János temetésére vonatkozólag az aradi cs. és kir. állomásparancsnokság is kapott értesítést. E szerint a tábornagy-nak a katonai pompát Gradiskában adják meg, ahová Triesztből vezényelnek egy századot. Aradon a temetéshez csapattest nem megy ki, hanem a helyőrség tisztikarának tíz-tizenkét tagu, az összes csapattesteket képviselő küldöttsége vesz részt Kisfaludon a temetésen. A helyőrség tisztikara csapattestenként koszorút helyez a tábornok koszorújára. A temetésen való részvétel iránt, miután Domansky vezérőrnagy szabadságon van, Dittrich Albert ezredes, helyettes állomásparancsnok intézkedik.

Diákok az irodákban.

Gyakorlati oktatás az aradi kereskedelmi iskolában.

(Czukur László indítványa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A kereskedelmi szakoktatásnak egyik régi problémája, hogy a kereskedelmi pályára lépő ifjak még az iskolaévek alatt, a gyakorlatban is elsajátíthassák az ismereteket, amelyekre szükség van. Ezen cél érdekében most Czukur László figyelemre érdemes indítványt adott be az aradi kereskedelmi és iparkamarához. Az indítvány egyben az aradi középiskolák egyetlen tanítási idejének reformját is célozza s ez egész terjedelmében így szól:

Az iskolák tanóra berendezését illetőleg oly visszás helyzetek állottak be, amelyek reánk nézve, akiknek több iskolába járó gyermekeik vannak, ugyszólván tarthatatlan állapot. A gimnázium és reáliskola, reggel 8-tól 1-ig tartja előadását, a kereskedelmi iskola 8-tól, 12-ig és délután 2-től 4-ig. Most már azon kellemetlen szituáció áll be, hogy ha egy családban három gyermek közül, az egyik az elemi iskolába, mely délelőtt 8—11-ig, d. u. 2—4-ig tart előadást, a másik a kereskedelmi iskolába, a harmadik gimnázium vagy reáliskolába jár, — amidőn az egyik gyermeknek már iskolába kell mennie, a másik pedig érkezett haza ebédhez s így nemcsak, hogy a háztartás rendes vezetése van megakadályozva, de a szülők felügyelete, illetve nevelése a tanulókat illetőleg nem lehet sikeres.

Mindzeknél fogva indítványozom: küldjön ki a t. Kamara egy bizottságot, amely az összes iskolák tanóra rendjét tanulmányozza, a visszás állapotok megszüntetését célozó előterjesztést tegyen, mely elintézés céljából az illetékes fórumhoz beadassék.

A kereskedelmi iskolából kikerülő ifju, amint azt sokszor tapasztalni alkalmam volt, egyrészt a szakválasztásnál zavarban van, másrészt, ha valamely üzleti irodában elhelyezést talál, ott csak nagy ritkán válik be azonnal, mert teoretikus tudományát a gyakorlatban értékesíteni nem tudja.

Mindzeknél fogva azt véleményezem, hogy amennyiben előző indítványom folytán a kereskedelmi iskola is délután szünetet fog tartani, a harmadik osztály tanulóit, az utolsó évben gyakorlatra is szoríttasanak s e célból megkerestetnének a kereskedői cégek és iparvállalatok, kik bizonyára nem térnének ki az elől, hogy a nevezett tanulókat maguknál naponta 1—2 órán át gyakorlatra díjmentesen alkalmazzák. Ez által előretérnének az, hogy a fiatal ember több szakmával gyakorlatilag is megismerkedhetnék s így hajlama szerint választhatna pályát; de az is megtörténhetnék, hogy az ifjú érdemesekeket, az illető cégek, az iskola végzése után állandóan is alkalmaznák.

Kérem az elfadottakat közös bizottság elé terjeszteni és ha helyesnek találják, illetékes helyen elfogadásra ajánlani.

Czukur László.

Az indítványt a kamara legközelebbi közgyűlése fogja tárgyalni.

A tisztí kardbojttól a fegyházig.

Magyar ember — francia rab.

A sorsüldözött agitátor.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7.

Egy jobb sorsra érdemes magyar fiatal ember szomorú bolyongásairól, messze Franciaországból érkezik hír hozzánk. Valamikor csendes, szép polgári életről álmódzott, de ahogy beivégzete kikököntette őt az élet rendes útjából, izzó vérmérséklete egyik botlásból a másikba kergette őt és valóságos káivárla lett az élete.

Klein Odönnnek hívják a sorsüldözött embert. Jómódu, vagyonos pécsi szülők gyermeke. Klein Ödön közel 15 év előtt kitüntető sikerrel végezte el a pécsi főreáliskolát és önkéntesi évének leszolgálása után a szigetvári vasúti állomáson lett hivatalnok. Balsorsa ott kezdődik, amikor egyszer a vasúti állomáson valami visszaélésnek jöttek a nyomára és az igaz bünyös helyett őt fogták gyanuba. Később megkezdte az igaz bünyös, de a megbu coltatás ott hagyta keserű füléjét Klein Odön lelkében. Meghasított ember lett belőle fiatal évei dacára is. Ekkor kerültek kezébe Lassale, Marx művei. Egy új világ bontakozott ki Klein Odön szeméi előtt és ő fogadalmat tett, hogy tisztára a szocializmusnak szenteli életét.

Klein összeolvasta a nagy szociálista írók műveit, melyekből kijegacsodott azon meggyőződése, hogy a népmilliók részére csakis ezen tanok megvalósítása és a tekintélyek lerombolása hozhat szebb jövőt.

Agitatori szereplése rövid idő alatt újabb kellemetlenséget szerzett neki. Klein Odön a kaposvári 44. gyalogezrednek volt tartalékos hadnagya, de a rangjától agitatori szereplése miatt megfosztották őt. Egy évvel később osztály elleni izgatás miatt egy évi államfogházra ítélték el, amelyet Szegeden ki is töltött. Ez idő alatt szorgalmasan tanult, mert az volt a szándéka, hogy szakít a szocializmussal és jogot fog végezni. Alig nyerte azonban vissza szabadságát, ismét föllobogott szenvedélyes vére és nem tudott hűtlenné lenni a megváltó eszmékhez.

Kiszabadulása után néhány hétre Klein Odön a Pécsen megjelenő „Munkás” című szocialista lapban Fejérváry Imre báró főispánt támadta meg. Az esküdtbírószág ezért 8 hónapra ítélte.

Klein Odön attól tartott, hogy a fognáz magányában megőrülné. Megszökött. Először Németországban bolyongott, de mert nem érezte magát elég biztonságban, Franciaországba menekült. A szerencsétlen ember, ki vagyonos szülők egyetlen gyermeke, nagy nyomorban élt. Szökése előtt nem gondolt arra, hogy a külföldön valamely mesterséghez is érteni kell annak, aki ott a saját emberségéből meg akar élni. Franciaországban sorsa Remesbe vezette, mely városról a Dreyfus-pör alkalmából oly sokat beszéltek az egész világon. A francia nyelvet eléggé bírta, de nem annyira, hogy valamely irodában kereshetett és találhatott volna alkalmazást. Fölcsapott látképes levelezőlapokkal való házalónak, de mivel rendes képességgel bíz nem sokat keresett, a jövedelmezőbb pornográf levelezőlapokkal kezdett házalni, ami ugyan tiltva van, ámde azért igen sokan van-

nek, akik ebből a foglalkozásból élnek. Aki a párisi bulvárokon szüresdéli nyaranta a kávéházak előtt abszenjét, vagy narancs-zörpjét, elmondhatja, hogy minden fertály órában megszólítják, vegyen olyan levelezőlapokat. Csak ha rendőr mutatkozik, tűnnek el a levelezőlapárusok a bulvárok sokadalmában.

Klein Ödön nem tudott eltűnni. Elcsípték és kisebb büntetést kellett elszenvednie. De nem tanult. Én csak kell és másodszor is tetten érik. A rennesi bíróság elítélte *nyolc hónapi börtönrre* és mint idegent, mindjárt fogva is tartotta. De az ítéletben az is ki volt mondva, hogy börtönbüntetésének letelte után mindenkorra tartozik elhagyni Franciaországot. Ha már most 8 hónappal később Rennesből Párisba megy, a csaknem 8 millió városban eltűnhetett volna. Ámde nehezen ment a megélhetés. Nem sikerült semmi és abban a reményben, hogy most már nem is fognak reá visszaemlékezni, újból elment Rennesbe, ahol ismerte már a viszonyokat és ott újból azszal kezdte, amivel végezte, ismét pornográf levelezőlapokkal házált. Végzeté azonban csakhamar utolérte. A rendőrség ismét tetten érie, a bíróság elé állította és ezen üzelem miatt, de még inkább, mivel kitiltása dacára újból visszatért Franciaországba — *két évi fegyháza ítélté*. És ha kiszabadul, bizonyos, hogy most már a francia csendőrök, mint közönséges gonosztvőt, fogják elkísérni a francia határra.

Borzalmas öngyilkosság

(Az eleven lákiya.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7.

A Dob utca 74. szám alatt — amint budapesti tudósítónk táviratozza, — ma reggel 7 órakor borzalmas öngyilkossági kísérletet követett el egy asszony. Rémes láрма verte fel a ház csendjét és egy lángbaborult nő rohant végig az udvaron. A látvány is rémes volt. A megborzadt lakók lábál mintha gyökereket vertek volna a földben. Senki sem tudott az első pillanatban az égő asszony segélyére menni. Csak pár pillanat múlva tért Klein Lipót kereskedőségét az ijedségtől annyira magához, hogy a tűz eloltására gondolt. De mire már a lángokat nagy nehezen eloltották, a szerencsétlen asszony teljesen összeégve eszméletlenül terült el a földön.

A borzalmas öngyilkosság részleteiről a következőkben számolunk be:

Kovács Béláné mosóintézet-utajdonosnő ma reggel 7 órakor lakásán Dob-utca 74. szám alatt öngyilkossági kísérletet követett el. A legrémesebb és legkínosabb módon akarta elkeseredett asszony az élettől megválni. Petróleummal öntötte le ruháját és azt meggyújtva elevenen akarta magát elégetni.

A szerencsétlen asszony már régebb idő óta ideges és hiszterikus volt. A legcsekélyebb izgalom is annyira megtámadta megrongált idegeit, hogy ilyenkor valóságos kín volt a szegény asszony gyötrődéseit nézni. Öngyilkosságról többször beszélt, de környezete nem igen hitte, hogy gyenge idegzete mellett olyan nagy lelkierővel bír, hogy képes legyen arra hogy erőszakkal dobja el magától az életet.

Tegnap este még egészen nyugodtan tért nyugalomra, ma reggel azonban valami apróbb családi perpatvar annyira elkeserítette, hogy kiment üzletéből a konyhába, bluzára öntött vagy két liter petróleumot s azt meggyújtotta. A petróleummal beáztatott ruha egy pillanat alatt lángba borította az asszonyt. Szemöldöke, haja rögtön leperzseldődött és így rohant ki javveszékelve az udvarra. Az udvarra kirohant la-

kók mind azt hitték, hogy a szerencsétlen asszony véletlen áldozata és az első pillanatban még a mentésről is megfeledkeztek. Végre Klein Lipót kereskedőségének sikerült az égő ruhát eloltani, de az eszméletét vesztett asszony ekkor már teljesen összeégve hevert a földön.

Közben a mentők is megérkeztek, az égési sebeket oajjal kenték be és megállapították még ott a helyszínén azt, hogy a borzalmas módon összeégett asszony *az életnek meg nem menthető*. Felső teste teljesen összeégett. Még korházba sem szállították a szerencsétlen asszonyt, mert attól féltek, hogy a szállítás is csak életét rövidíthetné meg.

Faragó József tragédiája.

A művész utolsó órái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A magyar rajzoló-művészet egyik kimagasló alakja, Faragó József már elhangozva fekszik Berlin egyik temetőjében.

Egy kis halmon egyszerű fejfa jelzi egyelőre a sírhelyet. A mellette levő sír a feleségéé. Egymás mellé kerültek hát, a kik rajongó szerettel csüngtek egymáson.

A lesújtó hír tudomásul vételekor, mint annak idején megirtuk, a művész bátyja, Faragó Gyula dr. orvos nyomban Berlinbe utazott. A holttestet már akkorra a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Azután felmerült egy igen nagy akadály. A pap, mint öngyilkost, nem akarta eltemetni a művészt. Nagynehezen sikerült rábírnai arra a szabályokhoz szigorúan ragaszkodó lelkészt, hogy a jelen esetben tekintsen el ettől a körülménytől, mivel a szerencsétlenül véget ért a tett elkövetésekor *nem volt beszámítható állapotban*. Ennek megerősítésére Faragó dr. rendes orvosi bizonyítványt állított ki, a mely azt tanúsítja, hogy az öngyilkos nagy mértékben *bushomor* volt. Csak ezután mutatkozott a pap hajlandónak a temetésre.

Tegnapelőtt délután két és három óra között megindult aztán a kis menet a Mathias-kerche melletti temető felé. Kevesen voltak. A művész bátyján s az egyházi személyeken kívül csupán három jóbarátja, *Killbach* ellen kisasszony, a „Berliner Tagblatt” egyik rendőri riportere, *Finetti* festőművész és *Serényi* újságíró voltak jelen.

Az öngyilkosság előzményeinek meghatározásáról ezeket jelentik:

Faragó Józsefet a végzetes napon tíz óra előtt egy pár perccel látták utóljára. Azután bement a műterembe s ott agyonlötöte magát. Faragó Berlin egyik művészházában lakott, a milyen igen sok van a porosz fővárosban. Lakása két szobából és a műteremből állott. A műteremből közvetlenül az ebédlőszobába vezetett a kijárás.

Ugy két óra tájban a házvezetőnő így szólt a kis Józsefhez, a művész fiához:

— Józsi, hívj a papát ebédelni.

A kis Józsi főikelt a székéről s közeledett a műterem felé. Kinyitotta az ajtót és belépett. Az ajtóval szemben levő pamlagon ott feküdt átlótt mellet a művész. Arca azonban alig változott valamit. Egyik kezét lefelé lógatta, másik keze pedig a homlokán pihent.

A kis fiu közelebb ment hozzá:

— Papa, jer ebédelni.

Semmi válasz. A kis Józsi még egyszer megisméltette a felszólítást, majd mikor ez is eredménytelen maradt, a pamlag mellett heverő revolvert felkapva, kiszaladt a házvezetőnőhöz:

— Néni kérem, a papa még alszik.

Az asszony szeme hirtelen a gyermek kezében levő revolverre szegeződött:

— Hát vetted ezt?

— Ez a földön volt a papa mellett.

Az asszony kivette a gyermek kezéből a revolvert s megpillantva rajta a vércseppeket, éles sikoly kíséretében rohant be a művész szobájába.

Már akkor Faragó régen *halott volt*. Az öngyilkosság idejét nem lehetett megállapítani, a lövés zaját a házbellek közül nem hallotta senki. Szenvedni egyáltalán nem szenvedett, a legelső golyó, melyet magába lött, *szíven találta*.

Arca nem árult el semmi halálelőtti izgalmat. Merev, nyugodt és halovány volt.

Szeméi egy pontra szegeződtek. Egy fotográfia, a mely a kanapéval szemben levő állványra volt felállítva.

A feleségének a fényképe volt. Együtt voltak levéve. A nő a széken ül s mosolyogva néz le az előtte térdelő férfire, a ki hívólag terjeszti feléje kezét. Ez a kép tetszett a művészek legjobban, ezen a képen törték meg szemének utolsó sugarát. S a levelekben, a melyeket hátrahagyott, himnuszokat zeng a legjobb nőről, szegény, korán elhunyt feleségéről, Violáról. Bátyja nevéhez írt bucsusorait így fejezi be:

„... Nem vagyok már szomorú, nem bánk már semmi. Rövidesen részem lesz az örök boldogságban. Hív Viola! Isten veletek...”

A levelek között, a melyeket a művész hátrahagyott, volt egy, a mely a berlini rendőrséghez volt címezve. A lezárt levélben egy sürgöny fogalmazvány volt s mellette bélyegekben a sürgöny portója.

A távirat dr. Faragó Gyulának volt címezve s így hangzott:

Grosses Unglück geschehen, kommet sofort Jóska.

A hivatalos eljárás bonyolult volta következtében azonban a távirat nem került a sürgönyhívataiba. De hisz felesleges is lett volna, mert az öngyilkosság után egypár órával a a kétségbeesett házvezetőnő már utnak indított egy még szomorubb, széplítésre egyáltalán alkalmatlan híradást.

Herr Faragó gestorben, bitte sofort kommen.

Néhány szó, s gyászba borított egy egész családot, egészen árvává tett három kis gyermeket.

Aradi lapszerkesztő a román király előtt.

(Egy kitiltott könyv bemutatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Azon epizódok közé, a melyek a magyarok rokonszenvét mindjobban elidegenítik Romániától, s különösen most a bukaresti kiállítás-tól, most még egy sorakozott, amely bizonyára szintén föltűnést fog kelteni a politikai körökben. A román király egy magyarországi román politikust és újságíró fogadott, hogy ez alkalommal átvegye annak egy művét, a melyet a magyar bíról hatóságok államellenes tartalma miatt büntető eljárás alá vontak.

Károly román király — amint a *Tribuna* írja, — szeptember 6 én, a pelesi kastélyban kihallgatáson fogadta *Rusu Sirianu* Jánost, az aradi Tribuna főszerkesztőjét, aki ez alkalommal átadta a királynak „*Románii din statul ungar*” (Románok a magyar államban) című, a román akadémia által pályadíjazott munkáját. A román király ezután, amint az aradi román lap írja, több politikai ügyről beszélgetett *Rusu Sirianu* Jánossal.

A Románia dín statul ungar című művet a magyar király nevében ítélő bíróságok rendeltére, annak államellenes tendenciája miatt *elkobozták*, s a szerzője ellen pedig megindították a bíról eljárát, amelyet az tesz hosszadalmassá, hogy Russu-Sirianu Jánost, aki honatyja volt, ki kellett kérni a képviselőháztól. Ha a román király ki akarta tüntetni az aradi román lapszerkesztőt, — amit bizonyára senki se sajnál tőle, — mindenesetre a diplomáciai tapintat hiányára vall, hogy erre ép annak a könyvnek bemutatásával adtak alkalmat, amely egy szomszéd állam belső egységének kérdését támadta meg. Hogy a román akadémia ép ilyen tendenciát talált érdemesnek a pályakoszorúra, az a román akadémia dolga; de a román király nem poltkizálhat ilyen szabadon.

A jószágigazgatóság ügye. Temesvár-e, vagy Arad?

(Csernovics Diodor nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7

Részletesen foglalkoztunk a minap ama veszedelemmel, amely a jószágigazgatóság esetleges elvesztése révén Aradot fenyegeti. Nem is egy, — két oldalról indult meg olyan akció, amelynek végeredménye az lenne, hogy Aradtól elveszik a jószágigazgatóságot, illetőleg ezt az intézményt véglegesen megszüntetik.

A veszedelem.

Az egyik veszedelem tuvalevőleg Temesvár kapzsóságában rejlik. A szomszéd város ugyanis lépéseket tett a földművelési minisztériumban aziránt, hogy a jószágigazgatóság Aradról Temesvárra helyeztessék át. Erre vonatkozólag *Telbisz* Károly polgármester a város nevében ingyen telket és egy palota építésének javaslatát is kilátásba helyezte — a jószágigazgatóság céljaira.

A másik veszedelem abban, a jószágigazgatóságokra vonatkozó reformtervekben rejlik, amelylyel hír szerint most a földművelési minisztériumban foglalkoznak. Kétféle reformterv van: az egyik szerint a jószágigazgatóságokat teljesen centralizálják Budapesten, a másik az, hogy teljesen decentralizálják. Az első terv azt vonná maga után, hogy az idevágó ügyeket mind Budapestről intéznék, ami tömördek közgazgatási közbenjárással és aránytalanul több költséggel járna, mint a mostani rendszer, eltekintve attól, hogy az ügyvitel végtelenül nehézkessé válnék. A decentralizáció esetén a jószágigazgatóságokat felosztlanák s helyettük a nagyobb kincstári uradalmak s telepés községek közelében több jószágfelügyelőséget állítanának fel, ezuton közvetlenebb és eredményesebbé tővén a felügyeletet.

Csernovics Diodor nézete.

Ezeket a híreket illetőleg ma kikértük Csernovics Diodor dr. jószágigazgató véleményét, aki lapunk egyik munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette.

— Azokra a hírekre vonatkozólag, amelyek az aradi jószágigazgatóságnak jelenlegi állapotában való bármiféle megbolygatásáról szólnak, ki kell jelentenem, hogy nekem egyáltalában nincs tudomásom. De viszont elhihető, hogy azok a hírek esetleg megfelelnek a valóságnak. Megmondom, miért.

Ezelőtt tíz esztendővel, amikor az aradi és temesvári igazgatóság összevonásáról volt szó, nekem kellett, mint osztályvezetőnek javaslatot tennem arra nézve, hogy a központositott jószágigazgatóságot Aradra, avagy Temesvárra

helyezzék-e. Akkor csupán arra való tekintettel, hogy Arad és Csanádmegyében harminckét kövössé rendezett telepés község van, Aradot ajánlottam *Ludács* László akkori pénzügyminiszternek, aki ezt az előterjesztést el is fogadta. Kényelmi szempontokból nekem kellemesebb lett volna, ha a jószágigazgatóságot Temesvárra helyezték volna, csakhogy Temesvár- és Torontálmegye telepésel rendezettebb viszonyok között vannak. Ebben az esetben az aradmegyei és a csanádmegyei telepéseknek, akiknek állandóan van ügyes-bajos dolguk, mindig Temesvárra kellett volna utazniok, míg Arad valamennyinek szomszédságában van.

Temesvárnak természetesen már akkor fájt a dolog s azóta valószínűleg mindig fájt. Így szután nem csodálható, ha megtesz minden lehetőt arra nézve, hogy a jószágigazgatóságot áthelyezzék. Elhiszem, hogy szívesen ad ingyen telket és hozzájárul a palota fölépítéséhez, csakhogy megkapja a jószágigazgatóságot. Sőt, azt sem csodálnám, ha eredményt érnenek el, mert bizony Aradon senki sem *ellessulyozza* azt az akciót. Sem a főispán, sem a képviselő nem mozog. Ha Temesvár áldoz, Arad pedig nem mozog, megeshetik, hogy vagy hatvan család mehet Temesvárra.

Hogy a jószágigazgatóságokat decentralizálnák és jószágfelügyelőségeket állítanának föl, azt nem hiszem. Ennek a telepítési birtokpolitika látna első sorban a kárát, nem is beszélve arról a költségtöbbletről, amelylyel a külön jószágfelügyelőségek felállítására járna. A centralizációt sem tartom észszerűnek, amint hogy ilyen irányu reformokra nincs is szükség. Ha nem is teljes lenne a centralizáció, de 6-7 vármegyét abszorbeálna, ami rengeteg munkatöbblettel, még több költséggel és különböző fuvarokkal járna.

Ami a földművelési palotát illeti, arra bizony már igen nagy szükségünk lenne. Ezelőtt két évvel megtettem a földművelésügyi minisztériumnak az előterjesztést a palota felépítési tárgyában, de közbejött az ex-lex és az ügy egyelőre elaludt. Most, mint értesültem, már *fölvették a költségvetésbe a földművelési palota építését*, de ez a költségvetés még az elfogadásra vár.

A napokban különben fölutazom a fővárosba, hogy tiszta képet nyerjek a helyzetről. Akkor majd megtudom, hogy mi igaz az aradiakra nézve kellemetlen hírekből. En Arad és a környék érdekelt tekintve, mindenesetre azt szeretném, ha a jószágigazgatóság Aradon maradna. Csakhogy kissé mozogni kellene.

A minisztérium felvilágosításai.

Ezeket mondotta a jószágigazgató. A fontos és nagyérdékű kérdésekről, amelyekről Csernovics Diodor a fönti nyilatkozatokat tette, ma fővárosi tudósítónk kérdést intézett *Lovas* Sándor miniszteri osztálytanácsoshoz, a birtokföldarabolási és telepítési szolgálati ügyosztály helyettes főnökéhez, aki ezeket mondotta:

— Az aradi jószágigazgatóság áthelyezésére, vagy a jószágigazgatóságok centralizálására, illetve decentralizálására vonatkozó hírekről nem tudok semmit, bár, ha igazak lennének, tudnom kellene róluk. Ezek a hírek bizonyára arra vezethetők vissza, hogy amikor azszal a gondolattal foglalkoztunk, hogy a jószágigazgatóságnak palotát építsünk, szóba került, hogy a végleges építkezés előtt helyes-e a jószágigazgatóságot Aradon hagyni vagy más városba kell helyezni, ahová a birtokok zöme közelebb fekszik. Az áthelyezés azonban csupán *megfontolás tárgyát képezte*. A földművelésügyi palota dolgában eddig szintén nem történt döntés.

György Henrik távozása. A városházi vizsgálat.

(Beszélgetés a főispánnal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Ma fejezte be a városi ügykezelés és a pénztárak megvizsgálását György Henrik belügyminiszteri számtanácsos. Ezzel a tulajdonképeni vizsgálat nem ért még véget, mert *Károlyi* Gyula gróf főispán, a ki tuvalevőleg személyesen vezeti a vizsgálatot, folytatni fogja a város adminisztrációjának megvizsgálását. György Henrik számtanácsos észleleteiről terjedelmes jelentést készített és azt ma nyújtotta át *Károlyi* Gyula gróf főispánnak. Hogy a vizsgálatnak milyen következményei lesznek, az egyelőre nem tudható: ez csak pár hét múlva kerül nyilvánosságra.

Egyik munkatársunk ma beszélgetést folytatott a vizsgálatról *Károlyi* Gyula gróf főispánnal és György Henrik számtanácsossal. A főispán érdemileg semmiféle kijelentést nem tett, főleg azért nem, mert nem volt még módjában a György Henrik által beszolgáltatott anyagot áttanulmányozni. Ezt a nem csekély fáradságot igénylő munkát a főispán csak a jövő héten kezdi meg.

Munkatársunknak arra a kérdésére, hogy a vizsgálatnak milyen eredménye van, a főispán így válaszolt:

— Az általános vizsgálat, amelyet személyesen vezetek, nem ért még véget. György Henrik számtanácsos a szakvizsgálatot ugyan befejezte már, de ez a vizsgálatnak csak egy része. Én nem lévén szakember szükségesnek láttam kiegészítőt kérni a belügyminisztertől, akinek kiküldöttje a vizsgálatnak azt a részét vezette, amely a számadásokra vonatkozik.

— Mikor fejezi be a vizsgálatot méltóságos uram? kérdezte ekkor munkatársunk.

— Erre nem adhatok határozott választ. Lehet, hogy hosszabb ideig fog tartani, de meglehet, hogy már a közeli napokban véget ér. Ez különben is attól függ, hogy mit tapasztalok a György Henrik által beszolgáltatott adatokból. Azt már most is kijelentem, hogy ha a vizsgálatnak bármilyen eredménye lesz is, ezt minden szándékomban eltitkolni és készséggel hozom a nyilvánosságra.

György Henrik számtanácsos akizhez munkatársunk szintén kérdést intézett a vizsgálat eredményére vonatkozólag így válaszolt:

— Nem nyilatkozhatom, mert hivatalos kötelességemből kifolyólag csakis a főispánnak tettem jelentést.

— Lesznek-e következményei a vizsgálatnak?

— Ez is olyan kérdés, amelyre nem válaszolhatok, főleg azért nem, mert ennek eldöntése nem az én jogkörömbbe tartozik, hanem a főispánt illeti meg. Ma átadtam jelentésemet a főispánnak, aki úgy hiszem, rövidesen át fogja azt tanulmányozni, és tapasztalataihoz képest fogja a szükséges intézkedéseket megtenni.

— E szerint szükség lesz egyes intézkedésekre? kérdezte munkatársunk.

— Ismételtén hangsúlyozom, hogy erre nézve nem nyilatkozhatom, mert nincs beleszólásom. Annyit mégis kijelenthetek, hogy terjedelmes jelentésemben felsoroltam mindazokat a *nagyobb rendellenességeket*, és szabálytalanságokat, amelyek valószínűleg maguk után

foglák vonni, azoknak az ujtásoknak életbe-
léptetését, amelyeket jelentésben megjelöl-
tem és szükségessnek tartok.

György Henrik ma este elutazott Aradról,
ahol befejezte a reá bízott munkát, s így itt-
maradása tárgytalanná vált.

Az alkirály keserve.

Inger Szolimán panasza.

A hevesvérű jegyző.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7.

Inger Szolimán, a sivatag B. harba csőp-
pent ekezőtikus királyának a magyarországi vá-
lasztás óta nagy a keserősége. A kimpányi föld-
desurnak az a különös ötlete támadt, hogy a
magyar parlament előrelátható színvonalát eme-
lendő, mandátumot vállal, ezt be is jelentette
egyik nagyváradi újsághoz annak idején beküldött
zászlóbontási kommunikációjában, ilyen mó-
don:

„Ich will in Magyarorsáke képviselő
seln“.

A volt képviselő-jelölt tudvalevőleg igen
gyöngye érintkezési kapcsolatot tart fenn a zengze-
tes honi nyelvvel, de ez nem gátolja abban,
hogy a negyvennyolcas zászlót lobogtassa.

Inger Szolimán tehát felcíhelődött a választási
kapánysra, s leakarta gyűrni a népszerű
Korda Andort. Ez nem sikerült az alkirálynak,
ellenben sikerült neki drága pénzen vagy öt-
ven vokst összehozni.

Az alkirályt e diadalmas bukáson szerzett
tapasztalatok felette lesújtották, s most már
ambicióját lelte abban, hogy keserőséget egy
néhány emberen kitöltsse. Választási visszaélés-
sek címén bünvádi feljelentést adott be a ke-
rület néhány jegyzője ellen, s egy tanítót azzal
vádolt meg, hogy örült iramban felvonuló vá-
lasztóit a szavazóhelyiségből kiküldte.

Inger Szolimán bukása, s az ezt követő bün-
vádi feljelentés óta hatványozott mértékben
áradt az alkirály keserősége a közigazgatási
közvegyekre. Azt panasolta többek közt Inger
Szolimán, hogy a nánhegyeseli körjegyző, a füg-
getlenségi eszme két törhetlen hívét, kik a vá-
lasztás alatt mellette lobogtattak a trikolorát, e
vonzódás miatt szörnyen üldözi s valahányszor
a községházán van dolguk a lennebb apasztro-
fált hazafiaknak, kiket csak véietlen, hogy
épen *Mihinkó Juon* és *Mihinkó Mitru* néven is-
mernek e szavakkal szokta elutasítani:

— Ha bajuk van, menjenek csak a kimpányi földesurhoz!

Ezt a szörnyű ódlumot természetesen arra
vezeti vissza Inger Szolimán, miszerint a
jegyző gyűlöletét egyenesen az okozza, hogy e
két egyén kitartó, s a választás pillanatában
is el nem tántorodó híve volt az alkirály zász-
lájának.

Az alkirály feljelentésére a nagyváradi
királyi ügyészség vizsgálatot indított a bepana-
szolt hatóságok közvegyek ellen, s egyben bete-
jesztették a választási ügy iratait, a vármegyé-
hez is a fegyelmet megelőző vizsgálat elrende-
lése iránt.

A szomáli alkirály keserősége miatt most
sűrűn akták szaporodnak a közigazgatási fasz-
kulusban. A választási ügybe újabban bele-
szólt *Glacs Antal* főispán is, aki az alispánhoz
intézett átiratában megsürgeti az ügy elinté-
zését s felhívja, miszerint a főszolgabíró útján
indíttassa meg a nánhegyeseli jegyző ellen a
fegyelmet megelőző vizsgálatot.

A felette érdekes ügyben előfordul a be-
panaszolt jegyző védekezése is. A kissé szen-

vedélyes hangú beadvány, így aposztrofálja a
szelet vető alkirályt:

— Az Inger feljelentésében foglaltak
harmadik bekezdése *tiszta hasugság*, mert oly
merő szemtelenséget állít, amit ő maga sem
hitt, mert a nánhegyeseli választópolgárok
három négy kivételével Korda zászlójához
csatlakoztak és sem Inger, sem a nemzeti-
ségi párthoz nem tartoztak. Talán éppen az
faj Ingernek, hogy a kis aprópénzét minden
cél nélkül elpuccolta a választókkal és a vé-
gén a választók mégis csak Korda zászlójá-
hoz csatlakoztak.

E csattanó védekezésre kétségkívül elkö-
vetkezik a felettes hatóság salamoní ítélete. És
nagyon csalódónak ezek után, aki kétségbevonná
Inger Szolimán fajmagyarrá lett mlvoltát. Hogy
érti már is — a pert... Még bizony felség-
sértésli pörbe vonja az ekként védekező jegy-
zőt, mert hisz üres órában Szolimán egyébként
király is.

Egy aradi csillag.

(Kasszerer Irma.)

Arad, szeptember 7.

Az Országos Színészegyesület osi agvizsgá-
tó tornyában *Ditrói Kepler* szeptember 4 ikén egy új
égitestet fedezett fel. Az új csillag összevissza ti-
zenkilenc és fél tavaszt látott, a haja barnásszők
és az *Aulich Lajos* utcában lakik. Mindaz hétköznapi
nyelven azt jelenti, hogy a színész-egyesület szeptem-
ber 4 iki felvételi vizsgáján egy aradi leány el-
énekelte egy két magyar nótát, mire a vén színpadi
rókák összedugták a fejüket és konstatálták, hogy
ilyen hangot és temperamentumot az uristen csak
vasár és ünneppokon szokott teremteni. Szavahi-
hető teológusok szerint pedig az Urnak tízezer esz-
tendő számít egy napot. A vén színpadi róka rö-
gön ki is jelentették, hogy ennek a leánynak a ki-
képezteséről ők maguk fognak gondoskodni.

Az új csillagot, *Kasszerer* Irmát tehát felfe-
dezték.

Ismeretes az az eset, hogy a londoni *Times*
tudósítóját egy izben kiküldötték valami napfogya-
kozás megfigyelésére. A derék angliusz azonban ké-
sőbb érkezett az obszervatóriumba: mire odaért, a
napfogyakozásnak már vége volt. A riportier elzoo-
daikozva hallgatta ezt a felvilágosítást, azután ön-
érezetesen a mellére ütött és ama bizonyos angol hi-
degvérrel szólt:

— Bah! En a *Times* munkatársa vagyok, ne-
kem látnom kell a napfogyakoztat! *Ismereljek meg!*

Az aradi csillag felfedezése is valahogy ugy
történt, hogy mi aradi újságírók nem voltunk je-
len a nagy eseménynél. Mivel azonban nekünk lát-
nunk kell az új csillagot: egyszerűen megismé-
teltük a felfedezést. Tapasztalataink a követ-
kezők:

Kasszerer Irma körülbelül 160 centiméter ma-
gas, de magasságát messze túlhaladóló bájos leány.
A fellépése olyan, mint egy szűtetett primadonnáé.
Kitűnően mosolyog, kedvesen cseveg és nem csi-
nál titkot belőle, hogy nagyon bizik magában. Ott
lakik az *Aulich Lajos* utcában, a 11 es szám alatt.
Összevissza néhány esztendeje lakik Aradon, mióta
édesapját, aki államvasuti főkalauz, idehelyezték
Piskiról. Indiszkréción, vagy nem, mi mégis elárul-
juk, hogy a csillag 1887-ben született, szóval ne-
vetségesen fiatal. Egyszer azonban mégis csak kell
születni.

A világot jelentő deszkák tavaly augusztusban
látták először az új csillagot. Az iparos ifjak ligeti
mulatságán lépett fel s *Magdolnát* játszotta. A Gy-
imesi vadvirágban. Szépségében nagy sikere volt. Az
összes iparosifjak vörös és dagadt tenyerekkel
hagyták el a ligetet a sok taposás után. Kasszerer
Irma természetesen boldog volt, hiszen már akkor
vagyódott a színpadra *Zilaky* ugyanis még di-

rektorsága idején hívta a karba, de a szülei nem
engedték. Később az édesanyja meghalt s a fiatal
baktislánynak nem kellett többé a betegség mellett
lennie. Ismét feltámadt benne a gondolat, hogy szí-
nész nő lesz.

Szendrey Mihály tanácsára működési engedélyt
kért a színészegyesülettől. Visszautasították. Majd
Hunyady József biztatgatta, hogy vizgázzék le az
egyesületnél. Megint be is adta a kérvényét, hi-
vatkozott arra, hogy ő árva. A kérvényre nem ka-
pott választ s így szeptember elején felutazott
Pestre vizgázn. 4 ikén, a nagy napon ő is ott
állott a többi drukkoló között és várta, hogy behív-
ják a terembe, ahol borotvált urak határozzák el,
hogy ki a művész és ki a kontár. De nem hívták
be. Végre Hunyady József nagy nehezen beprote-
zálta a tanács elé.

— Enekeijen valamit! — szolt reá *Ditrói*
Mór.

Kasszerer Irma a Gyimesi vadvirágból élé-
kelt néhány dalt. Mikor elkezdte, az álmos színé-
szek egyszerre összenéztek Nini, ez a lány egészen
jól énekel! Sőt kitűnően énekel. A hangja tagyo-
gón tiszta, erős és terjedelmes, az előadása intel-
ligens és megnyerő. *Ditrói Mór* oldaladöfte *Beőthy*
Lacit:

— No nézd ezt a fruskát! Hiszen ez ta-
lentum!

Azután összesugtak és a vizsga végén *Ditrói*
kijelentette:

— Fiam, magát nem engedjük gyakoriatra!
Ezt a hangot nem szabad a karban elpazarolni. A
színészegyesület tanácsa gondoskodni fog a maga
nevelteséről. Maga még dicsősége lehet a magyar
színészetnek!

Pont. Ki volt mondva: Kasszerer Irma tehát a
napokban utazik Budapestre tanulni. Azért csak a
napokban, mert 16-án a *Füredy* árvák javára fellép
a ligetben az óráskok működvelő előadásán. A kis
fruskában játsza a kis fruskát. Azután megy az ál-
mai után.

Igy teremnek a csillagok. Szegény *Aulich* *La-*
jos utca, neked kevés van ilyen csillagod!

MULATSÁGOK.

(=) **Óráskok mulatsága.** Az aradi óráskok és
aranyművesek szakegyesülete 1906. szeptem-
ber hó 16 án, este pontban 8 órakor a „város-
ligeti vendéglő“ összes helyiségeiben műked-
velői előadással egybekötött jótekonycélú zárt-
körű táncvigalmat rendez. Belépti díj: I—III.
sor 1 kor. 60 fill., IV—VI. sor. 1 kor. 20 fill.,
a többi sorok 1 kor., karzatjegy 40 fill. A mu-
latság tiszta jövedelme részben a „Kis Fruska“
címlű bohózat szerzője, *Füredy* József árvák
segélyezése és részben az alakítandó szakegye-
let könyvtára javára fordítottik. Jegyek előre
válthatók az összes órásk, ékszerész-üzletekben
és *Műze* I. divatüzletében. Színre kerül: *A kis*
fruska, a következő közreműködőkkel: Sz.
Szkalos Pál, Záray Ilonka, Ozgyány Sándor,
Szeless Karoly, Kelemen Bela, Papp János,
Kasszerer Irma, N. u Vilmos, Szilvásy Antal,
Ehleiter Adél, Bajaj Zoltán, Gartner József,
Guttman Manó, Bajaj Zoltán, Angyal Zolt.
Különösen Kasszerer Irma fellépése az, melytől
a rendezőség nagy sikert vár.

(=) **Festőmunkások táncvigalma.** A magyar-
országi festőmunkások aradi csoportja szeptem-
ber hó 15-én (szombat este) a városligeti ven-
déglő összes helyiségében, részben a könyvtár
és részben a szakiskola javára szavaltat és világ-
postával egybekötött zártkörű táncvigalmat ren-
dez. Belépti díj: személyjegy 1 kor., családjegy
2 korona 40 fillér, karzat 20 fillér. Műsor:
Az utcán. Költemény, előadja: Gruber Ignác.
Nyomorgó család. Költemény, előadja: László
Mihály. Március. Költemény, előadja Gruber
Jakab.

(=) **Mulatság Erdőhegyen.** Az erdőhegy-
kisjenői diároda, a kisjenői ur Kaszinó összes
terméiben, 1906. évi szeptember 8 án, estélyt
rendez. Kezdeté este 8 órakor.

Az elemi iskolák népessége.

(A beiratások eredménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 7.

A mai nappal vette kezdetét a községi népiskolákban a tanítás. E tanévben, mint az aradi oktatásügy fejlődésének bizonyítéka: megnyitott az Erzsébet külvárosban az Illés u. fiúiskola *Czirák* Márton igazgató vezetésével. Az új fiúiskola modern emeletes épület, mintaszerű felszereléssel, Arad egyik legszebb iskolája. Hivatása fontos, ha betölti, semmiféle áldozat nem sok a magyarság szempontjából.

Érdekes jelensége az idel beiratásoknak az, hogy valamennyi kültelki iskolánál annyi a jelentkező az V. és VI. osztályokba, hogy most már mindenütt lehet egy egyesített V. és VI. osztályt létesíteni. Így alkalma lesz a népiskola tanulóinak azt teljesen elvégezni. Az újtelepi fiú, újtelepi leány és a Kossuth-utcai fiú iskoláknál kell ezeket az osztályokat felállítani. A beiratások eredménye azonban még nem végleges, mert lehet még számitani 10, néhol 25%-os szaporodásra.

A *Weitzer J. utcai fiúiskola* népessége az Illés-utcai iskola megnyitásával némileg leszűkült. Itt ebben az évben talán normális lesz az osztályok létszáma. Az A) fiúiskolába beiratkozott:

I. osztályba	36 tanuló
II. "	43 "
III. "	63 "
IV. "	60 "
Összesen	202 tanuló.

A B) fiúiskolába pedig az

I. osztályba	39 tanuló
II. "	45 "
III. "	44 "
IV. "	52 "
Összesen	180 tanuló.

Az újtelepi fiúiskola népessége olyan, hogy itt csaknem minden, főleg az alsóbb osztályok létszámát párhuzamosításokkal apasztani kell. Beiratkozott az

I. osztályba	79 tanuló
II. "	86 "
III. "	87 "
IV. "	65 "
V. "	38 "
VI. "	38 "
Összesen	365 tanuló.

A *Illés-utcai fiúiskolába*, amely ez évben nyílik meg, beiratkozott az

I. osztályba	73 tanuló
II. "	78 "
III. "	70 "
IV. "	62 "
V. "	45 "
VI. "	37 "
Összesen	305 tanuló.

A *Kossuth-utcai fiúiskola* népessége szintén kevesebb lett, az új iskola felállításával, itt jelentkeztek az

I. osztályba	55 tanuló
II. "	68 "
III. "	72 "
IV. "	52 "
V.—VI. "	38 "
Összesen	285 tanuló

A *Szent Péter-téri iskolába* beiratkozott az

I. osztályba	56 tanuló
II. "	79 "
III. "	80 "
IV. "	48 "
Összesen	263 tanuló

A *Weitzer J. utcai leányiskolába* beiratkozott az

I. A. osztályba	60 tanuló
II. "	58 "
III. "	78 "
IV. "	62 "
Az I. B. osztályba	59 tanuló.
II. "	59 "
III. "	60 "
IV. "	69 "
Összesen	500 tanuló.

Az újtelepi leányiskolában a tanulók száma így oszlik meg: az

I. osztályba	105 tanuló.
II. "	76 "
III. "	65 "
IV. "	60 "
V.—VI. "	50 "
Összesen	356 tanuló.

Az *Erzsébetvárosi leányiskola* beiratkozott növendékei az

I. osztályban	90 tanuló.
II. "	90 "
III. "	68 "
IV. "	52 "
Összesen	300 tanuló.

Itt legalább két párhuzamos osztályra lesz szükség.

A *Hasztinger-utcai leányiskola* népessége olyan, mint a múlt évben volt. Itt beiratkozott az

I. osztályba	88 tanuló.
II. "	76 "
III. "	64 "
IV. "	65 "
V. "	70 "
VI. "	40 "
Összesen	398 tanuló.

A Gáj és Sága külvárosok iskolái a beiratkozások kezdetén vannak, a tanulók fele alig jelentkezett még. Az előbbiben mintegy 230 tanuló iratkozott be.

Az iskolák népességének megoszlása mutatja, hogy hol van szükség még iskolára. A legközelebb építendő iskola helye a Ferenc-tér környéke. Ide kell még egy fiú és leány iskolát építeni s akkor a sok osztály párhuzamosításra nem lesz szükség s nem lesznek oly zsúfoltak helyenként az iskolák.

A színházi évad kezdete.

(Szendrey bekezdésével.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 7.

Beljebb és beljebb megyünk a szezonba. Hogy egészen benne legyünk, kettő szükséges hozzá: az utolsó forró napnak eltűnése és — az első színházi előadás.

Szendrey Mihály, az Aradi Nemzeti Színház igazgatója, már kibocsátotta olózetes jelentését, a mely szerint az 1906—7. színi évadot, szeptember 20-án, vasárnap megkezdli. A színház igazgatója jelentése így szól:

Tisztelettel van szerencsém Arad sz. kir. város nagyjérdemű közönségét értesíteni, hogy az 1906—7-iki színi idényt dráma, vígjáték, operette és operára szervezett társulatommal szeptember hó 30-án vasárnap megkezdem.

Társulatom névsora: Igazgató: Szendrey Mihály, Titkár és rendező: Bródy István. Rendezők: Kesztyer Ede, Marházy Miklós. Vezető-karnagy: Tilszár Árpád. Zenekar igazgató: Mülhaus János. Ugyelő: Bánáti Ede. Szigó: Bizza Károly.

Előadó személyzet: Bentóné Poldi, komika. Bácsné Maar Julia, vígjátéki anya. Beregi Sándor, lírai szerelmes. Borbély Sándor buffó, jellem s i nész. Dally Lajos társalgási színész, bonvivánt. Ferrary D'Albert, opera tenor. Fenyvessy Margit, opera, operett énekesné. Faludy Károly operett-tenor, na turburs. H. Harmath Józsa, naiva. Hunyady József népezenművész, bariton. Hunyadyné Jucl, társal-

gási H. Novák Irén, társalgási, Kulcsár Lajos szegédapa, komikus. Kapossy Józsa opera, operett-énekesné. Kesztyer Ede hős, jellem. Kápo nai Juliska hősné, szende. Ladizslay József opera, operett-bariton. Marházy Miklós kedélyes apa, jellem. Nyáray Antal, komikus. Rontay Boriska, énekesné. Schubert Jenny, opera énekesné. Szendrey Mihály, bonvivánt. Szathmáry Árpád, apa színész, komikus. Várnay Jenő, apa színész, jellem. Zalay Margit, énekesné. Zsigmondy Anna, énekesné.

Férfi és női kar, műszaki személyzet.

Műsorom a legjobb régi művekből, valamint az összes sikert aratott és ezután színre kerülő újonságokból áll.

A hirdetésnek érdekessége az újítás, a mely az aradi színháznál most lép életbe az A. B. C. bérletrendszer. Az igazgató 180 előadásra, illetve 60—A., 60—B. 60—C. előadásra hirdet bérletet. A bérletárak A, B., vagy C. bérletben ezek:

Nagy páholy földszinten vagy első emeleten 607 kor. 80 fill. Nagy közép páholy az első emeleten 529 kor. 30 fill. Alsó vagy emeleti páholy 454 kor. 60 fill. II. od. emeleti páholy 252 kor. Tamlásszék 0, 1., 2., 3. sorban 118 kor. 40 fill. Tamlásszék a 4., 5., 6., 7. sorban 90 kor. 72 fill. Tamlásszék a 8., 9., 10., 11. sorban 75 kor. 60 fill.

A bérlet iránt intézkedni lehet f. évi szeptember hó 8-tól kezdve d. e. 10—12 d. u. 3—5 óráig Gonda László pénztárosnál a színházi pénztárnál.

Asztalos Sándor Kossuthnál.

A hős esküvője.

Asztalosné memoárjaiból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 7.

Több ízben tettünk már említést arról az érdekes és erősen aradi vonatkozású német könyvről, mely Asztalos Sándor özvegyének emlékiratait tartalmazza. Az özvegy memoárjából vesszük a következő sorokat, melyek Arad nagy fiának életéből több, eddig hitelesen meg nem írt epizódot tartalmaznak, köztük annak az összeköttetésnek történetét, mely Kossuth Lajos és Asztalos Sándor között fennállott.

Asztalosné, Berendes Eliza így írja le esküvőjének és a Kossuthal való találkozásnak történetét.

Tavaszi felé járt az idő, midőn Asztalos, aki Kindermann vezetésével Párisban folytatja tanulmányait, életnagyságu önarcképét nekünk megküldötte. A kép, amely megszólalásig hű volt, tökéletes kivitelért hamburgi műértők előtt is nagy feltűnést keltett, számukra nagy és kellemes meglepetés volt ez, amit azonban egy még kellemesebb követett.

Egy este ugyanis együtt ültünk a szobában és éppen a képet nézegettük, midőn az ajtó hirtelen kinyílt és a küszöbön megjelent Asztalos, aki tárt karokkal közeledett felénk. „Nem tudtam már tovább kitartani — mondá — látnom kellett már kedveseimet.”

Hamburgi találkozására, min hogy az rá nézve még mindig veszélyes lehetett, csak nagyon rövid volt. Csaknem megártottuk tehát az eljegyzést és elhatároztuk, hogy az esküvőt Helgolandban üljük meg, ahová Asztalos, a biztonság kedvéért egyedül előre utazott.

Néhány hét múlva azután mindannyian, a gyermekekkel együtt, követtük őt; 1856. szeptember havában megártottuk az esküvőt.

Az esküvő után Londonba utaztunk, ahol Kossuthot akartuk meglátogatni. Mihelyt megérkeztünk, első utunk a nagy férfiuhoz vezetett, akit Asztalos oly nagyon becsült.

Ez családjával és titkárával együtt csinos

kis házban lakott, amely egy kert közepén feküdt. Mibeit a szobába lépünk, Kossuth, aki korának legnagyobb szócoka volt, szívélyesen jött előnk. Magas, nyúlánk alak volt, nemes arcvonásokkal, kék szemében pedig valami csodálatos tűz ragyogott, ami annyira jellemzi a nagy embereket.

Nejét, aki szintén jelen volt, e szavakkal mutatta be: „Lujzám, örömsímben, szenvedéseimben hű társam.“ Beszélgetés közben, amelyben a kereszténységnek az emberiségre gyakorolt jótékony hatását kiemelte, kezét Asztalos vállára tette és a következő, felejthetetlen szavakat mondotta: „Büszke lehet erre a férfira; ez utókor mindig hálással fog megemlékezni Árad hősről, Asztalos Sándorról.“

Körülbelül egy órát töltöttünk el nála és jól emlékezem, mily lelkesedéssel beszélt Krisztusról és annak küldetéséről.

Most, hogy Kossuthot láttam, tudom csak azt a hatalmat és befolyást megérteni, melyet ő a magyarokra gyakorolt. Mit szónokot az angolok is csodálták és második Demosthenesnek nevezték; látogatása alkalmával pedig oly fogadtatásban részesítették, amilyenben ezelőtt soha senkinek része nem volt. Ehhez járult még megjelenése is, mely büvölőleg hatott a hallgatóra, vagy a vele beszélőre, mint annak idején első Napoleoné is. Így érthető, hogy beszédével mindenkit, sőt gyakran ellenfeleit is magával ragadta.

Londonban még egy nemes magyarral, Mednyánszkyval ismerkedtem meg, aki férjemnek jó barátja és bajtársa volt. Előkelő családtól származó, képzett fiatal ember volt ez, aki ez időben tanítással, órák adásával volt kénytelen magát tartatni, ami eleinte oly gyengén jövedelmezett, hogy heteken keresztül kényeren és teán kívül egyebet nem evett. Néhány hónapra rá, melyeket a legszegényebb viszonyok között töltött el, megismerkedett egy igen szellemes, kedves, angol nővel, Miss Birbek-vel, aki annyira szívére vette Mednyánszky szomorú helyzetét, hogy segíteni akarta. Ez azonban nem fogadta el.

Közelebbi ismeretség, majd pedig bensős baráti viszony fejlődött ki kettőjük között elhatározták, hogy közösen könyvet írnak, mely Miss Birbek neve alatt fog megjelenni. Abban az időben nagy volt az érdeklődés és szimpátia a magyarok iránt, miért is Mednyánszky elhatározta, a magyar nép életét jellegzetes rajzokban megírni, melyeket azután barátja angol nyelvre lefordított. Remélték, hogy könyvüknek meglesz az anyagi sikere is, mikor is ezután egybekelhetnek.

Mint hogy sem Mednyánszky, sem a nőnek — kinek anyja ellenezvén e házasságot, hozományt adni nem akart — semmi pénze nem volt, minden reményüket a könyv sikeréhez fűzték.

Mikor az idő ősz felé járt és a Hydeparkban, a hol eddig a könyvet írogatták, munkájukat folytatni nem tudták, egy előkelő magyar nőnél, aki szerencsétlen, üldözött honfitársai részére étkező asztalt rendezett be, találtak menhelyet. Magam is többször láttam a józsvű, nemes asszonyt, amint a konyhában állva honfitársainak az ebédet elkészítette.

Itt fejezték be a kéziratot, mely csakhamar kiadóra talált és annyit hozott a szerelme-
seknek, hogy megesküdhetek. Ezáltal az anyának beleegyezését is megnyerték, akinek szívét ez a nemes szerelem megindította.

Még esküvőjük előtt Párisba utaztunk, a hol a szállodában bátyámnak egy levelét találtuk, amelyben értesít, hogy a telet családjával együtt Párisban fogja tölteni. A kellemes hír Asztalost oly jó kedvre hangolta, hogy velem

a szobában köröskörül táncolni kezdett, úgy, hogy az „idegenek könyvével“ belépő pincért majdnem feldöntötte. Aki azonban még jobban csudálkozott, midőn Asztalos a könyvbe beírta: „Gróf Almaviva és Rozina Hamburgból.“ A pincér bennünket nyilván énekeseknek tartott, mert Asztalos menydörgő hangon heves gesztusokkal kísérve olasz operák melódiáit kezdve énekelni, amelyeket én hasonló módon kísértem.

Az első heteket Asztalos egy barátjának, Gorovaynak világában töltöttük. Még jól emlékezem azon kellemes estékre, amelyeket Gorovaynak, aki később Magyarországon kereskedelmi miniszter lett, társaságában töltöttünk. Gorovay gyakran mondogatta, midőn barátainak teát főzött: meglátjátok, Magyarországon minden jóra fordul majd, csak várni kell.

Az iskola és a Mammon.

Aradi állapotok.

Arad, szeptember 7.

A legtöbb emberben megvan az a különös tulajdonság, hogy a pénzt nagyon tiszteli. A pénz a tekintély, a tisztelet, a megbecsülés mértéke. Mert gazdagnak lenni jó s aki nem gazdag, az irigykedő tiszteletet érez azok iránt, kiknek megadott a vagyon teljessége. Mindenhol ur ez a felfogás. Eddigelé csak az iskolák voltak immunisak a vagyonság szerint való megkülönböztetéstől. Vagy talán nem is voltak immunisak. De csak titkon, lopva hajlott meg az iskola az aranybálvány előtt, titkon és lopva, mert idegen isteneket tilos imádni a tudás templomában. Most azonban nyilvános istentiszteletet tartanak már Mammonnak az iskolában is.

Van itt Aradon egy leányiskola, ahol vagyon szerint mérik a tanulókat. Tandijmentesség? Ez a fogalom ismeretlen ebben az intézetben. Aki az iskolát vezeti, annak az a véleménye, hogy kár tandijmentes leányokat is fölvenni, mikor az osztályok ugyis tulzsufoltak s akárhány szülő akadna, aki háromszoros tandiját is fizetne a felvételért. Egyébként is, — ez az irányelv, — a szegénység a legerkölcstelenebb dolog a világon. Aki szegény, az lehet különben teheséges, de azért mégis rontja a színvonalat. Az nem tanulhat külön festeni, nem járhat külön francia órára s egyáltalában nem engedhet meg magának semmi külön passziót. Kopott ruha az elegáns toálettek között: ez felháborító! S.óval a szegénység erkölcstelenség.

Valószínűleg ez az oka, hogy ebben a leányiskolában felállították a legmervebb kasztróndszert. A párhuzamos osztályokba való beosztásnál ez a jelszó a parancsoló: Gazdag leányok az A. osztályba, szegényebek a B-be! Így is történik a dolog, nagyobb dicsőségére a demokratikus áramlatoknak.

Ez a furcsa eljárás most, a beiratások során igen természetesen sok szóbeszédre adott okot. Érdemes is foglalkozni vele, különösen érdemes Aradon, ahol amugy is tulontul nagy a pénz előtt való hasraézés. Ebben a városban nincs becsülete a képességnek, a tehetségnek, itt senki marad, akinek nincs elegendő pénze hozzá, hogy „mitmacholná“ tudjon, Lehet ezer mérföldnyi magasságban azok főzött, akik a pénzük révén szerepet, nagy szerepet játszanak a társadalomban és a köztéren: Aradon csak a pénz arisztokráciáját ismer-

rik, a szellemét nem. Ezért van, hogy ebben a városban széthuzó, összetartás nélküli a társadalom. Ezért van, hogy itt minden kérdésben a klikkek adják az irányítást. Es ezért van, hogy ennek a különben élénk, forgalmas városnak a társadalmi élete nem egyéb, mint részben leereszkedő kedveskedés, vagy dörgölődöz feltolakodás. Legalább ezek adják meg a koronák száma szerint alakuló osztályoknak az összekötő kapcsot.

Es most, ilyen viszonyok között egy iskolában élére állítják a vagyoni kérdést. Még pedig épen leányiskolában, holott tudvalevő, hogy a nőkben sokkal mértéktele-nebül van meg a nagyravágyás és a góg, mint a férfiakban, akiket elvégre egymásra utal az élet. A nő, akinek nem kell „rangján aluillakkal“ érintkeznie, mert a kenyérkereset, vagy a vagyonszerzés nem kényszeríti rá, hogy otthonát elhagyja, a nő sokkal ridegebben mérlegeli a társadalmi különbségeket. És abban az iskolában, a hol voltaképen el kellene simítani ezeket a különbségeket: még kiélezi azokat. Holott épen a nőkre várna az a feladat, hogy ők, akik fogékonyabbak minden szép iránt, mint a férfiak, ők, akik a társadalmi élet élénkítése körül oly nagy szerepet játszanak, hogy ők rombolják le a válaszfalakat: Jerikó falait.

Vetek ez a kasztszerinti beosztás. Bűn. De olyan bűn, mely ellen hiába küzd a felvilágosodottság. A pénz minden, a pénz isten. Nagyon sajnálatos, ha az iskolákba is beviszik ezt a felfogást, de nem lehet rajta segíteni. Csak a lelkiismerete előtt felel érte, aki most a folyton erősülő, egyenlősítésre törekvő áramlat idején a Mammon imádatában odáig megy, hogy serdülő leányok lelkébe oltja a gögöt és a fenhéjazást.

Az automobil omnibusz-pályázat.

(Tíznapos pályázat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 7.

Ma foglalkozott a város közlekedésügyi bizottsága az automobil omnibuszok ügyével. Az automobilok szállítására hirdetett pályázat tudvalevőleg július 30-án járt le. A pályázat szép eredménnyel járt, amennyiben 18 gyár, illetve bizományos pályázott az automobilok szállítására.

A közlekedésügyi bizottság augusztus havi gyűlésén a pályázatokat egy hármass albizottságnak adta ki elbárállás végett. Az albizottság tegnap mondott véleményt, amelyet Virágh Lajos főmérnök ma terjesztett a közlekedésügyi bizottság elé. Az ülésről alábbi tudósításunk szól:

Varjassy Lajos h. polgármester az ülés megnyitása után felszólította Virágh Lajos főmérnököt, hogy terjessze elő az albizottság jelentését.

Virágh Lajos: Összesen 16 pályázat adatott be. Ezek közül négyet az albizottság nem vett figyelembe, mert az előirt egy évi jótállási idő helyett csak negyed illetve fél évet ajánlottak fel. Két pályázat azért volt mellőzendő, mert egyáltalán nem ajánlott jótállási időt. Birálat alá kerültek az Oesterreichischer Daimler Motoren Gesellschaft, a Markhet Jenő cég, a Podvinecz és Heister, a N. u. s. Automobilien Gesellschaft a De Dion Bouton et Comp és a Westungshaus gyárak ajánlatán. Mint hogy a bizottság azt javasolta, hogy a város közönsége csakis a gyárosoktól direkt beérkezett ajánlatokat vegye fi-

gyelemben, Markhot ajánlata sem jöhet számításba, ugyszintén a Podvinetz és Heisler cég ajánlata sem, mert ez különböz tulságosan drága.

A De Dion Bouton et Comp francia gyár az automobílok szállítását a megrendeléstől egy évre helyezi csak kilátásba, ilyképen ez az ajánlat sem vehető komolyan. A Daimler-gyár 17 üléses 22 lóerejű kocsiakat ajánl 25040 korona árban, míg a Neue automobíli Gesellschaft ajánlata már sokkal kedvezőbb, mert 20 üléses és 22 lóerejű kocsiakat szállítana 24500 koronáért.

Tekintve, hogy a Neue automobíli Gesellschaft jöhíre a legmesszebbmenő garanciát nyújtja, az albizottság azt javasolja, hogy ez a cég bizassék meg a szállítással, ilyképen, hogy az alvázat és a gépeket ennél a gyárnál rendelje meg a város a kocsiszerkezett azonban Magyarországon, magyar vállalkozónál készüljön. A nyolc automobíli 196000 koronába kerül.

Az aradi vaggongyár tudvalevőleg kérvényt intézett a városhoz, amelyben arra kérte a törvényhatóságot, hogy szólítsák fel azt a gyárost, akinél az automobílokat megrendelik, hogy a kocsi szerkezett a vaggongyárnál készíttesse el. Az albizottság erre nézve azt hozta javaslatba, hogy a felsőszerkezett magyar vállalkozó készítse el. E célból nyilvános pályázatot kell hirdetni, amelyre fel kell hívni az aradi vaggongyárat is. Az természetes, hogy a helyi ipar a pályázatnál előnyben részesül.

A bizottság az albizottság javaslatát elfogadta és pártolóiag fogja ezt a közgyűlés elé terjeszteni. Az automobílok szállítására a bizottság 1907. évi április 1-ét hozza javaslatba a közgyűlésnek.

SPORT.

Bajnoki gyalogló verseny Aradon.

Országos ünnepe lesz f. hó 8-án szombaton, mint már jeleztük az Aradi Athletika Clubnak: ezen a napon tartja meg ugyanis évente szokásos őszi athletikai viadalát, amelylyel kapcsolatban a „Magyar Athletikai Szövetség” megbízásából Magyarország bajnokságáért 30 kilométeres gyalogló versenyt rendez. Az érdeklődés a szombati sportünnepély iránt napról napra nő, újabb és újabb nevezések érkeznek a hazai sport egyesületek részéről. A magyar athléta gárda legkiválóbbjai helyezték kilátásba eljövételüket az aradi versenyre s ha az idő kedvezni fog, a közönségnek rendkívül érdekes versenyben lesz alkalmuk gyönyörködni.

A bajnoki gyaloglásra az országos szövetség a kontinens összes athléta szövetségét meghívta.

A külföld sportlapjai az elismerés hangján írtak az A. A. K. érdemeiről, melynek rendezésében a gyaloglás már két ízben lezajlott. A szövetség nagy arany érmével és a bajnoki cím és jelleggel díjazott gyalogló versenyt a múlt évben Sorqó Miklós, a Budapesti (Budai) Torna-Egyület tagja nyerte meg; 2 óra 57 perc alatt tevén meg a 30 kilométer távolságot. Ez a kiváló szép eredmény, magyar rekordot képez s mai nap is fennáll.

Tekintve a távgyaloglók jelenlegi kitűnő formáját, nincs kizárva, hogy ez alkalommal még az eddiginél is jobb eredmény fog előreléni.

A versenyre ma járt le a nevezési zárlat, s annyi már jelezhető, hogy az egyes számokban nagy mézönyben erős küzdelem fogja eldönteni a győzelem sorsát.

A verseny szombat délelőtti és délután tartatik meg. Délelőtti az elő-, délután pedig a

döntőmérkőzések. A délelőtti számokra a bemenet díjtalan.

Délután a verseny a következő helyiárok mellett tartatik meg: Páholy 5 korona, tribün ülőhely 1 kor., fentartott hely 1 kor. 40 fillér, állóhely a tribün oldalán 40 fillér, díákoknak 30 fillér, a tribünnel szemközt 20 fillér. A verseny délután 8 órakor veszi kezdetét.

Amint este jelentik, a tizenkét számból álló viadalra 85 atleta adta le nevezését. A versenyen a következő egyesületek tagjai indulnak:

Budapesti Athletikai Klub.
Magyar Athletikai Klub.
Temesvári Athletikai Klub.
Tudapesti (budai) Torna Egyesület.
Budapesti Posta- és Távirda Tisztviselők Sport Egyesülete.

Budapesti Egyetemi Athletikai Klub.
Magyar Testgyakorlók Köre.
Aradi Torna Egyesület.
Aradi Athletikai Klub.

Versenybírók a következők alakultak: Elnök: Szathmáry János, az A. A. K. ügyvezető elnöke. Elnök helyettes: Szakolozay Lajos, az A. A. K. alelnöke. Tagok: Lindner Ernő, a M. A. Sz. kiküldött képviselője; Tedeschi Viktor, az A. A. K. elnöke, Gutsjahr Mihály, Apor Gyula, Steinitzer Pál, Vass István dr., Széll Lajos dr. és Preisinger Béla. Versenyfelügyelő: Preisinger Béla. Célbíró: Neidenbach Ödön. Törvényszék: Bogsán Károly és Kooza Géza. Időmérők: Neidenbach Emil és Szathmáry Béla. Jutató: Széll Lajos dr. Versenyjegyző: Gaál Zoltán. Pályafelügyelők: Bányász Jenő és Nyáry László. Gyaloglási kísérő bírók: Boros Károly, Huszár Károly, Boguár Jenő, Neidenbach Sándor, Nyáry István, Szalárdy Géza és Zubor Imre.

A gyalogló verseny a Magyar Athletikai Szövetség nagy aranyérmével díjaztatik, a második és harmadik ezüst, a 4.ik bronzérmét kap. A többi versenyszámokban az 1. ső aranyérmes ezüst, a második ezüst s a 3. ik bronz érmét kap. Ezenkívül a magasugrásra az A. A. K. elnöksége, a gerelydobásra az A. A. K. tagjai, a súlyemelésre Istváry Géza s a 100 yardos síkfutásra Öry Aladár ajánlottak fel értékes tiszteletdíjat.

Malone vívóiskolája. Malone Vincenzo, a kiváló olasz vívómester, szeptember elsején megkezdte a tanítást. Malone iskoláját főléssleges az aradi közönség előtt ismertetni. Az az eredmény, melyet tanítványai néhány évi ittléte óta felmutatnak, eléggé bizonyítanak a kiváló mester ügyessége, lelkiismeretessége és tudása mellett; olyan sikerrel is kevés mester dicsekedhetik az országban, amilyeneket tanítványaival Malone elért. A most megnyílt tanfolyam iránt is nagy az érdeklődés és még egyre jelentkeznek a tanúni akarók. A tanfolyamban Károlyi Gyula gróf főispán, az aradi katonatisztek nagy része és Aradváros sportkedvű előkelőségei közül még számosan vesznek részt.

Elrablott gyermekek.

(Az apa ígése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Izzalmas jelenet játszódott le tegnap délután a budapesti Múzeum-kertben. Egy urlemben hirtelen felkapott a kertben három apró gyermeket, kocsijához rohant és a gyermekek kísérőinek későbbesett tiltakozása dacára elvágatott velük.

A gyermekrabló Gosztonyi Géza szolnok-megyei földbirtokos, aki nemrégben elvált feleségétől. Az asszony és az anyja pár hónappal ezelőtt súlyos váddal illették Gosztonyit. Feljelentést tettek ellene váltohamisításért és lopásért. Gosztonyit a vádak alapján le is tartóztatta a rendőrség, de csakhamar szabadon is kellett bocsátania, mert kiderült, hogy Gosztonyi nem követte el szokat a bűnöket, amelyekkel megrágalmazták s hogy a feljelentés bosszu műve.

A hamis vádakot csak súlyosította az a

körülmény, hogy a házasságból három gyermek született. A történetek után a földbirtokos megindította felesége ellen a válópórt. A bíróság csakugyan elválasztotta a hitestársakat és a három gyermeket az apának ítélte oda. Gosztonyi ugyanis bebizonyította a bíróság előtt, hogy a felesége megcsalta egy fővárosi bankigazgatóval, azzal most is viszonyt folytat s így nem bízhatja rá a gyermekeket.

Az asszony azonban nem volt hajlandó a gyermekeitől megválni. Magánál tartotta őket és nagyon vigyázott rájuk. Az apa hiába várta, hogy végre sikerül majd gyermekéhez hozzájutnia, ha erőszakkal is, de hiába, mert elvált felesége sétaközben is szigoruan őriztette őket. Tegnap végre elérkezett az alkalom. A rendes sétán a gyermekeket nem a nagyanyjuk, hanem csak a benne kísérté el.

Gosztonyi, aki egész délután lesben állt, egy alkalmas pillanatban megragadta a gyermekeit és beemelte őket a kocsijába. A benne sikoltozni kedett, az emberek sem tudták miről van szó és fel akarták tartóztatni a gyermekrabló apát, aki azonban elvágatott. A gyermekek anyja a VIII. kerületi kapitánysághoz fordult panaszával, de ott elutasították.

Wekerle a királynál. A kiegyezés kérdése.

(Beck báró Budapesten.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 7.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma Bécsben volt és megjelent kihallgatáson a királynál. A magyar miniszterelnök augusztus eleje óta ma volt először a felséges ur színe előtt és így csak természetes, hogy az audiencia nagy részét a folyó ügyek elintézése foglalta el. Jelentést tett a miniszterelnök a változatlan politikai helyzetről, a képviselőház megnyitására és a delegációknak Budapestre való összehívására.

A miniszterelnök audienciáján természetesen szóba került az Ausztriával való kiegyezés is. A miniszterelnök közölte ő felségével a magyar kormány álláspontját és jelentette, hogy a tárgyalások megkezdése céljából Beck báró osztrák miniszterelnök a legközelebb Budapestre érkezik és a mennyiben sikerül vele létrehozni az elvi megállapodásokat, összeülnek a szakbizottságok.

Távirati értesülésünk:

Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor miniszterelnök, a ki tegnap este kilenc órakor érkezett ide, ma déli egy órakor kihallgatásra jelentkezett a királynál. A kihallgatás után, amely hosszabb ideig tartott, a miniszterelnök Bárczy István titkára kíséretében délután három órakor visszautazott Budapestre.

Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor a kihallgatás után tanácskozott Goluchovszky gróf közös külügyminiszterrel és Pitreich közös hadügyminiszterrel. E tanácskozásokon a közös költségvetés megállapításával és a delegációk összehívásával összefüggő kérdések kerültek szóba. A delegációk összehívásának idejét a legközelebb tartandó közös miniszteri tanácskozáson fogják megállapítani.

Beck báró osztrák miniszterelnök szombaton Budapestre utazik és vasárnap tanácskozni fog Wekerlével a kiegyezés fontosabb kérdéseiről. Az osztrák miniszterelnök még vasárnap visszautazik Bécsbe.

Budapestről táviratozzák: **Wekerle** Sándor miniszterelnök mai audienciáján szóba került a *delegáció ülészakának megállapítása* is. Az eredeti terv szerint október hó első felében ülésezett volna Budapesten a delegáció, most azonban úgy rendelkeztek, hogy a király november előtt aligha hívja össze a delegátusokat. A késelem oka az, hogy a közös költségvetést, különösen a hadügyi költségvetést még nem állapították meg véglegesen. **Pitreich** közöshadügyminiszter azon igyekezik, hogy azokat a több szükségleteket, amelyeknek fontosságát a delegációban, ő, a magyar parlament előtt pedig **Jekelfalussy** Lajos honvédelmi miniszter emelte ki, a jövő évi költségvetésbe beilleszthesse. De ehhez előzetesen kell megnyerni a magyar kormány hozzájárulását. Speciális katonai kérdésekről lévén szó, a végleges elintézésbe természetesen beleszól a király is.

Mint értesülünk, legközelebb **Andrássy** Gyula gróf belügyminiszter Bécsbe utazik és szintén kihallgatásra megy a felséghez, hogy több főispáni kinevezés dolgában előterjesztést tegyen.

Ezzel kapcsolatban politikai körökben beszélnek, hogy a belügyminiszter a sokat vitatott csongrádi főispánság dolgában végleg döntött, a mennyiben nem fogják kinevezni Kelemen Bélát, hanem **Csathó** Zsigmond megmarad állásában.

Halálos végű ebmarás.

(Egy aradi gazdálkodó tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, szeptember 7.

Ideglesztő és háborzongató esemény történt ma Aradon, amelyhez hasonló csak nemrégiben esett meg a fővárosban. A közönségnek még élénk emlékezetében lehet az a dráma, amely Budafokon játszódott le két héttel ezelőtt. Böhm Albin budafoki kereskedő kezét sugasztus elején megharapta a házi kutyája. A kereskedő nem tulajdonított nagyobb fontosságot a dolognak, abban a hiszemben, hogy keze hamarosan meg fog gyógyulni. Pár nappal később azonban Böhm rosszul lett és az orvosok megállapították, hogy a rosszullet a harapás következménye. A kereskedőt erre elszállították a budapesti Pasteur-intézetbe, ahol tekintettel súlyos állapotára, elkülönített zárkába akarták helyezni. De Böhm ebbe nem nyugodott bele, hanem hazahajtatott és elmondva feleségének, hogy menthetetlenül el van veszve, kijelentette, hogy odahaza akar meghalni. A Pasteur-intézet vezetőinek ez ellen nem is lehetett kifogásuk, mire Böhmöt odahaza egy külön szobában helyezték el és két erős ápolót adtak melléje, hogy megfigyeljék, ha kitört rajta a veszettség.

A szerencsétlen ember hosszú ideig teljesen eszméletlenül volt és az ajtón keresztül beszélgetett rokonaival, éjféltájban azonban kitört rajta a düh és kínos vonaglások után meghalt.

A tragikus eset borzalmas hatást keltett a fővárosban, ahol napokig csak ez volt a beszéd tárgya. A mai aradi eset borzalmaiban majdnem azonos a budapestivel. Az eset részletei a következők:

Stefán Vladimír gajli gazdálkodót egy héttel ezelőtt a lábán megharapta egy kutya. Dacára annak, hogy a veszett kutyák az utóbbi időben gyakran garzdálkodtak, **Stefán** nem tulajdonított jelentőséget a dolognak, mert nem tudta, hogy a kutya veszett volt. **Stefán** sebé már gyógyulni kezdett, amikor tegnapelőtt hirtelen rosszullet fogta el a gazdálkodót. Erős láz

vett rajta erőt és hatalmas fejdörccsel voltak. **Stefán** abban a hiszemben, hogy rosszullete hűlés következménye, nem hivatott orvost, hanem teaival próbált enyhíteni fájdalmait. Rosszullete tegnap még csak fokozódott és **Stefán** eszméletlen kivüli állapotba került. Hozzátartozói erre orvost hívtak, aki azonban akkor még nem tudta megállapítani a baj okát. A katasztrófa ma hajnalban történt meg. **Stefán** hirtelen kiugrott ágyából és dühöngeni kezdett. Vészes ordítással futkosott a szerencsétlen ember az udvarban, amíg hozzátartozóinak sikerült **Stefán** lefogni és ágyába kényszeríteni. Reggel kissé megnyugodott a nagybeteg ember, tíz óra tájban azonban ismét kitört rajta a düh, mire kocsira tették és beszállították a közpórházba, ahol konstatálták rajta a veszettséget.

A kórházban **Stefán** ismét elfogta a roham és az ápolók csak nagy erőfeszítéssel tudták az ágyba szorítani a szerencsétlen embert. Arról már szó sem lehetett, hogy felszállítsák a Pasteur-intézetbe, mert megmentése lehetetlen volt. Az orvosok csupán arra törekedtek, hogy fájdalmait csillapítsák, mire a beteg ismét megnyugodott.

Délután két óra tájban egy utolsó erős roham fogta a szerencsétlen embert, amelynek következtében rögtön ki is szenvedett. Holttestét holnap boncolják fel.

Gajlakosságát az eset nagy izgatottságban tartja, mert nem lehetetlen, hogy a veszett kutya másokat is megmar.

TANÜGY.

(—) A felsőbb leányiskolában a beiratások folytatólag szeptember 15-ig tartanak, későbbi jelentkezők csak miniszteri biztosi engedéllyel vehetők fel. A tanártestület új kiváló tanárokkal gyarapodott, ezek: **Dr. Popper** Stefánia francia és német nyelv, **Biedl** Vilma magyar nyelv és kézimunka, a többi tanárokat maradtak és pedig: **Nagy** Erzsébet, **Prohászka** Ilona, **Sváby** Pálné, **Stelaltzer** Jenny, **Réti** Odón (rajz), **Guttman** Margit (rajz V. VI.), **Krenner** Miklós dr. (történet V. VI. oszt.), **Somogyi** Gyula dr. (magyar irodalom V. VI. oszt.), **Szöllösi** István (lélektan VI. oszt.) **Wagner** János (természetrajz, fizika V. VI. oszt.), **Székely** Salamon (német nyelv IV. VI. oszt.), **Zoltai** Mátyás (ének). A rendes előadások hétfőn, szeptember 10-én kezdődnek. 2337

HIREK.

Az erkölcsbíró kártyanyeresége.

Arad, szeptember 7.

Erkölc szempontjából az embereket legkönnyebben két osztályba lehet sorozni. Az egyik osztályba tartoznak a bűnösök, a másik osztályba pedig az erkölcsbírók, vagy — hogy úgy mondjuk — az erénycsöszök. Ez utóbbiaknak feladata felügyelni az erkölcsi világrendre; őrködni, hogy egyik vagy másik könnyelmű halandó a határokat átne lépje, vagy az erkölcsszabta törvényeket meg ne sértse. Ezek azok, akik hivatva érzik magukat a nyilvánosság nevében neki menni minden embernek, aki nem az ő szájuk ize szerint tesz-vesz valamit; legyen az illető ur, vagy szolga, sőt az Uristen maga. Ha mindjárt főispán is, még akkor sem kerül el a szigorú kritikát, a lesújtó ítéletet. Ezek azok az urak, akik soha egyebet nem prédikálnak, mint vizet, de soha egyebet nem isznak, mint bort.

Es jaj neked, szegény, közönséges halandó, ha egyszer bort mertél inni! Neked mennek szóval, irással, agyonszapulnak amiatt az egy korty bor miatt. Nem azért, mert inni mertél, hanem, mert nekik egy kortyval kevesebb jut. Nekik, az erkölcsbíróknak azonban minden szabad, mert a mit ők tesznek, az jól van téve, azon soha semmi kivetni való nincs, az fölötte áll minden emberi kritikának, mert minden szavukat, minden tettüket a közérdek, az önzetlenség, az emberek boldogulását előmozdító igazság vezérli.

Mindezeket pedig annak az ötletéből mondjuk el, hogy **Berényi** Armin dr. **Gyula** városának erkölcsbírója **Fortuna**-istenasszony gonosz szépségű lovacskaín **Bártfán** nyolcszáz ezer koronát, vagyis kétszáz ezer korona híján egymillió koronát nyert. Még élénk emlékezetünkben van az a kirohanás, amelyet **Berényi** dr. **Fábry** Sándor főispán ellen intézett azért, mert főispán létére bankok, részvénytársaságok és egyéb gazdasági tevékenységet kifejtő vállalatok igazgatóságának tagja. Szerinte ez inkompatibilis. Hazárd játékon közel egy millió koronát beseperni azonban nem erkölcstelen, nem inkompatibilis, mert itt a zsebről van szó. Es bár százan és ezren siratják is könnyelműen elvesztett pénzüket, neked Közvélemény: hallgass! Hallgass, mert a pénzt az erkölcsbíró ur nyerte; már pedig az erkölcsbíró urnak minden szabad. Szabad vizet prédikálni és bort inni.

Es **Berényi** Armin dr. is vizet prédikál és bort iszik. Még pedig a javából. Vajjon mit szól ehhez **Szemere** Miklós, a másik honboldogító?

Gog.

— **Kossuth** Budapesten. **Budapestről** táviratozzák: **Kossuth** Ferenc kereskedelmi miniszter e hó 12-ikén, az éjszakai gyorsvonattal Herkulesfürdőről Budapestre utazik. **Kossuth** 18 ig szándékozott Herkulesfürdőn maradni, s korábbi hazautazása a kiegyezési tárgyalásokkal van kapcsolatban.

— **Főipariskola** Aradon. **Institóris** Kálmán polgármester a szerdai közgyűlés elé azt az indítványt terjeszti, hogy irjon fel a törvényhatóság **Kossuth** Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az aradi állami fa- és fémipariskola alkittassékát állami főipariskolává. A polgármester ezt az indítványt annak ötletéből teszi, hogy **Szterényi** József államtitkár szegedi látogatásával kapcsolatban, az **Aradi Közlöny** azt az eszmét vetette fel, hogy a főipariskola inkább Aradot illetné meg, mint Szegedet. A törvényhatóság a polgármester indítványát bizonyára elfogadja és ebben az esetben sürgős feliratot fog intézni a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **A szatmári püspök esküje.** Bécsből táviratozzák: **Bornemissza** Tibor dr. az ujonnan kinevezett szatmári püspök ma délelőtt tette le ő felsége kezébe az esküt. Az ünnepélyes aktusnál **Apponyi** Albert gróf közoktatásügyi miniszter helyett **Zichy** Aladár gróf ő felsége személye körül miniszter és **Szécheny** gróf zászlósur intervénáltak. Az esküformát **Vértessy** min. tan. olvasta fel.

— **Zigány Árpád szabadiában.** *Brassó*-ból táviratozzák: *Sáfr* vizsgálóbíró *Zigány* Árpád és *Bloch* Manó ellen *zsarolás* címén elrendelte a vizsgálatot, de a vizsgálati fogság elrendelését megtagadta. *Knorr* Ferenc dr. kir. ügyész a vizsgálóbíró végzésének ama része ellen, amelyben a vizsgálati fogság elrendelését megtagadta, a vádtanácshoz felebbezést adott be. A vádtanács ma délben foglalkozott az ügyész felebbezésével. Jóváhagyta a vizsgálóbíró végzését s elrendelte *Zigány Árpád* és *Bloch* Manó szabadonbocsátását. A vádtanács azzal indokolta meg a határozatot, hogy a vizsgálati fogság elrendelésére semmi ok sincs. Ma délben hirdették ki *Zigány* és *Bloch* előtt a vádtanács végzését, amely után nyomban kibocsájtották mindkettőjüket a fogházból.

— **A Duna-Tisza-csatorna.** *Csongrád*-ról táviratozzák: A Duna-Tisza-csatorna csongrádi torkolata érdekében Csongrád vármegye alispánja, *Cic-trics* Lajos kezdeményezésére Pest vármegye vezetésével, *Kecskemét* és *H.M.* Vásárhely városok törvényhatóságainak csatlakozásával Csongrád vármegye, *Sentes*, *Felgyháza* és *Csongrád* városok, küldöttség útján fogják f. hó 17-ikén a kormánytól kérelmezni a csatorna kiépítését a kivándorlás megakadályozása céljából s népszámláló egyik feladata gyanánt.

— **Törökország fegyverkezik.** *Konstantinápolyból* táviratozzák: Tervbe vétetett, hogy gyakorlati célokra 70 gyorstüzelő ágyú rendeltessék, még pedig 35 a szaloniki-i, és 35 a drinápolyi második hadtestek részére. A gyorstüzelő ágyúk később *Mausser* töltényekre berendezett újabb gyorstüzelő ágyúkra cseréltetnének be.

— **Egy havi közigazgatás** Arad város közigazgatási bizottsága ma délután *Károlyi* Gyula gróf elnökele alatt ülést tartott. Az ülésnek érdekesebb tárgya nem volt. Egyenes állami adókban a múlt hónapban 206415 korona folyt be. Ezzel szemben a múlt év augusztus havában csak 158296 korona, vagyis 48115 koronával kevesebb. Közvetett állami adókban 724546 korona volt a bevétel, míg a múlt év ugyanezen hónapjában csak 562249 korona. A többlet ebben az évben 165796 korona. A közegészségügyi viszonyok a múlt hónapban aránylag kedvezőbbek voltak, mint júliusban. Ugyisint kedvezőbb volt az állategészségügy is. Aradvármegye közigazgatási bizottsága szintén ma tartotta ülését, melyen az adminisztratív ügyeket tárgyalták.

— **A petrozsényi sztrájk.** *Petrozsényből* táviratozzák: Az éjszaka az összes bányamunkásokat értesítették, hogy a miniszteri biztossal folytatott tárgyalások után a bányagazgatóság által tett nyilatkozatokat kihirdetik előttük. Már kora reggel közel négyezer ember gyűlt össze a bányák előtt. A munkások vezetői nemsokára megjelentek társaik között s ott fölolvasták az írásba adott feltételeket, a mely szerint a társaság kijelenti, hogy a béremelések tárgyában a megfelelő szaktanácskozások alapján fog intézkedni. Ezt az intézkedést azonban határidőhöz nem tudja kötni. Ami a munkások ama kívánságát illeti, hogy a munkaidő szabályoztassék, megjegyzi a társulat, hogy ezek az intézkedések a törvényhozás hatáskörébe tartoznak. Ami a munkások harmadik kívánságát illeti, hogy a pénzbírságok megnyisége szabályoztassék, a társaság ebben a kezdeményező lépéseket megteszi. A bányatársaság első és főfeltétele azon-

ban az, hogy a sztrájkot azonnal szüntessék meg. A munkások óriási lármával fogadták a nyilatkozatot és kijelentették, hogy a társasággal mindaddig nem állanak szóba, amíg összes követeléseiket nem teljesítik. A bányá vezetésére hirtelen erélyes rendszabályokhoz fog nyulni.

— **A közigazgatási bíróság és Csanád vármegye panaszirata.** Budapestről írják: A közigazgatási bíróság október hó első felében fog érdemlegesen dönteni azon elmozdított vármegyei tisztviselők panaszja tárgyában, a kiket a *Fejérváry* kormány főispánjai minisztertanácsai határozat alapján nyert rendkívüli meghatalmazásuknál fogva életfogytiglan neveztek ki az általa elmozdított tisztviselők helyére. E tárgyban *Wlassics* Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, átiratot intézett *Hervay* István csanádme gyei alispánhoz, a melyben a vármegyétől felvilágosítást kér az illető tisztviselők kinevezési ügyére nézve.

— **Uj panama a Panama-csatornánál.** Londonból táviratozzák: A *Morning Post* washingtoni jelentése szerint a Panama-csatorna építése körül többrendbeli szabálytalanságot követtek el. Az egyes osztályok vezetőit másokkal fogják helyettesíteni. Hirtelen *Roosevelt* elnök a bűnösök szigorú megbüntetését rendelte el.

— **Balthazar hüvésztétele.** Nagy érzelemben lesz részük szombaton és vasárnap azoknak, akik végig nézik *Balthazar*nak, a világhírű hüvészek pompás előadásait. *Balthazar* mutatványai oly bámulatosak, hogy a külföldön is nagy szenzációt keltettek. Egyike a legérdekesebb mutatványainak a csodaüst, a melyben nyers húst hígított levegővel megsült, majd ismét visszaváltoztatja a nyers állapotba. Roppant érdekes a halászat a levegőben című mutatványa is. Mint hasbeszélő, *Balthazar* szintén elsőrangú. E téren is felveheti a versenyt bárkivel. Ugy a szombati, mint a vasárnapi előadás este nyolc órakor kezdődik a nyári színházban.

— **Esküvő.** *Pácz* József ujaradi kereskedő holnap vezeti oltárohoz *Kolb* Mariska kisaszonnyt, *Kolb* Bálint aradi malomtulajdonos és üztkereskedő bájos leányát.

— **Katonai szemle.** Az aradi lovas házierednek, az aradi cs. és kir. 8. Hadik-huszárezrednek, amely szept. év óta a galicai *Grodok*-ben állomásozik, Aradon van a pótkerete. Ez az alosztály minden év szept. havában 150 lovasból álló tartalék századot állít föl, amelynek loállományát a vállalkozóknak kiadott s az ily fegyvergyakorlatokra berendelt lovak képezik. Ezt a pót századot tegnap szemléltette meg vértesi *Weisz* Ernő vezérőrnagy, a temesvári cs. és kir. lovasdandár parancsnoka. A szemle tárgyat képező gyakorlatok után a dandárparancsnok magához hívta a század parancsnokát, *Standaishy* Henrik kapitányt, *Pauer* János főhadnagyot és *Szluha* Dénes és *Szontagh* hadnagyokat, *Kádár* Jenő hadapródot és legnagyobb megelégedését fejezte ki a harcserűen és szabatosan kiképzett század fölött.

— **Eljegyzés.** *Szűcs* Mór, az aradi „Japán”-kávéház berője eljegyezte *Schwarze* Mariska kisaszonnyt *Erdőtelekről*.

— **Halálos szerencsétlenség cséplés közben.** Tegnap délután *Weisz* Lipót szintyei földbirtoikos gazdaságában cséplés közben végzetes szerencsétlenség történt. *Jernye* Tódor munkás, a ki a cséplőgépen a gép etetésével foglalatoskodott, oly szerencsétlenül esett el, hogy a gép elkapta. *Weisz*nak, aki ugyanakkor a gépen tartózkodott, sikerült *Jernyét* esése közben visszarántani, azonban a gép így is levágta tőből a munkás lábát. A szerencsétlen embert azonnal bevitték *Kisjendrre*, hol az orvosok

bekötötték sebeit, utána pedig a gyulai kórházba szállították. Aligha éri meg a holnapot.

— **Halálozás.** *Béssay* Józsefka reáliskolai tanuló ma délután 12 éves korában elhunyt. Temetése e hó 8-án délután négy órakor lesz a felső temető halottas házából.

— **Ongyilkosság szerelemből.** *Csulina* Deme-ter *Kovaszincé* fiatal legény ma délelőtt tíz és tizenegy óra között kiment az udvarba és a szinben levő egyik gerendára felakasztotta magát. Mire a házbellek észrevették, már halott volt. *Csulinát*, aki alig múlt 19 éves, reménytelen szerelem vitte végzetes tetteire. Szerelmes volt egy *Kovaszincé* leányba, akit nem akartak *Csulinához* nőül adni, mivel szegény volt s amiatt még igen fiatal. Egy ízben emiatt már felakasztotta magát, amit azonban idejekorán észrevettek és így sikerült akkor az elkeseredett legényt a haláltól megmenteni.

— **Az orosz forradalom.** A véres ország eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

Helsingfors, szept. 7. A 3. gyalogezred százharminc ember kivételével megszökött. A megszökött katonák a vörös gardával együtt az egész pétervári vasuti vonalat veszélyeztetik.

Fétevár, szept. 7. *Nikolajevics* nagyherceg merénylői közül a rendőrség hetet letartóztatott. A hét fogoly közül négy csodálatos módon megszökött. A hét letartóztatottnál megtalálták a nagyherceg villájának a tervét és a forradalmi szervezet által a nagyhercegre hozott halálos ítélet másolatát.

— **A Hertschka-pályázat.** A *Hertschka* Mór főle őszöndijakra a napokban járt le a pályázati határidő. Érdekes, hogy a gimnáziumi pályadíjakra egy pályázó sem jelentkezett. A polgári iskolai pályadíjakra ketten pályáztak: *Dragits* Ferenc és *Rohovanszky* Károly. Minthogy a pályázat az árvagyermekeket előnyben részesíti, a tanács *Rohovanszky* Károlyt fogja a közgyűlésnek ajánlani s valószínű, hogy ő nyeri el a pályadíjat.

— **Tanév megnyitás.** A szépen fejlődő újszentannai stámi polgári fiúiskola tegnap tartotta megnyitó ünnepélyét. Az iskolába beiratkozott mintegy 230 tanuló. A nagy létszám miatt párhuzamosítani kellett az I. osztályt.

— **Távozó tisztviselő.** *Schön* Oszkár, az aradi *Neuman Testvérek* cég főtisztviselője és gabonaosztályának vezetője, e cégből tizenegy évi működés után kilépett s a *Munk* Mór és *Társaság* budapesti nagykereskedői cégnél cégvezetői minőségben folytatja működését. A távozó tisztviselő az aradi társasköröknek is rokonszenves tagja volt.

— **Késelő cigányok.** A szin'yei cigányosorban tegnap — mint tudósiának jelenti — szóváltás támadt, melynek hevében az összehordult cigányok egyik társukat éles késsel oldalba szúrták. Az előhívott orvosok azonnal *Kisjendrre* szállították az életveszélyesen megsebesült cigányt, ahol sebeit bekötötték. A tetteseket a csendőrség letartóztatja. A megszürt cigány életbenmaradásához nincs remény.

— **Egy fiatal festő képei.** Egy fiatal, szép jövővel bíztató művész talentum képei láthatók *Klós* Adolf *Atzei* Péter-utcai üvegkereskedésének kirakatában. A képeket *Edvi* Illés Jenő festette! többnyire táj és hangulatképek, s valamennyin eredetiség, ügyes eszekezelés nyilatkozik meg; a festőjük, a ki határozott kilátásokkal indul pályájának. A kiállított képek eladók.

— Magyar név. *Schwarcs* Géza hivatalnok és *Schwarcs* Ferenc ügyvédj-elít, aradi lakosok családi nevüket belügyminiszteri engedéllyel *Szekely* re változtatták.

— Számtalan féle a használata a *Kaiser Borax* pak, mint tisztasági és tisztító-szernek a háztartásban Rézletes ismertetés minden dobozban található (különösen minden nagyobb dobozban a 75 fillér), amely igen értékes és időszerű jegyzeteket tartalmaz a Kaiser Borax rokoldalúságáról, mint szelítő, gyógyító és tisztító szerekről. A vásárlásnál mindig *eredeti* Kaiser Boraxot kérjünk, amely mindig csakis piros dobozokban 15, 30 és 75 fillérért, mindig gyönyörű tiszta fehér színben kapható a kereskedelemben.

— Szolid és divatos selyem és bársony szövetek gyermekeknek, vagy blousoknak, nagy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunk 17. oldalán Schweitzer & Co. Luzern (Schweiz) világhírű selyem szövet export cég hirdetését.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznel Aradon 112

— X — Szilágyi és Diskant miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtoira, valamint legújabb „Vilám” centrifugális bogozó és szűréseire felhívjuk t. olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített „Kosuth”, „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtok, nemkülönben a nagyüzemi préseléshez készített „Rákóczy” „kettős kosaru” sajtok amelyeknél a régi világból készített prése genitálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszervezet. Ezenfelül a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színt, ízét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell öszszevagdani, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az egről 1902 évi egről és pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon a cég borsajtóit első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A bárónó hamis váltója. Budapesti tudósítónk táviratozza: Még nemrég nagy szerepet játszott a fővárosban báró Sommaruga Valdemár huszárfőhadnagy. A legelőkelőbb körökben fordult meg s bár számbavehető vagyona nem volt, igen költségesen élt. Báró Sommaruga tavaly, mivel kellemetlen pénzügyi bajokba keveredett, hirtelen elhagyta Budapestet és állítólag Amerikába ment. A báró felesége itt maradt, természetesen nem a legjobb módban. Néhány hét előtt Sommaruga bárónő 1200 korona kölcsönt vett fel egy szövetkezetben. Az összegről váltót adott, amelyen kezes gyanánt két fővárosi tanítónő szerepelt. Lejáratkor a kezesek hamisnak nyilvánították a váltót és a báróné ellen büntető följelentést tettek. Az ügyészség utasítása következtében a rendőrség nyomozást indított a hamis váltó dolgában.

§ A szalonai szociálisták. Az ismeretes nagyszalonai szocialista-pár érdekes epilógusa tegnap játszódott le a nagyszalonai járásbíró előtt. *Csanády* Jenő főszolgabíró — mint emlékeztető — szocialista izgatásért elítélte *Rozvány* Jenő nagyszalonai ügyvédet. Az eset nagy hullámokat vetett annak idején s a nagyváradi szociáldemokrata párt magáévá tette a szalonai elvtársak ügyét. *Reimann* József kádármeister, a nagyváradi szociálisták egyik tüzes vezére az ítélet után sértő levelet írt *Csanády* Jenő főszolgabírónak és *Fráter* Emil szolgabírónak, azt a véleményét fejezve ki, hogy azokat a hatósági embereket, akik hozzájuk hasonlóan gondolkoznak és bírálják a dolgokat, ki kellene rugni a hivatalukból. A szolgabírák dr. Sebő Mihály útján becsületsértési pört indítottak *Reimann* József ellen, akit a negyza-

lontal járásbíróóság kétrendbelli becsületsértés vétsége miatt 800—300 korona pénzbüntetésre ítélte. *Reimann* az ítélet ellen felebbezett.

NAPIREND

Szeptember 8. Szombat. Róm. kath. naptár: Kiszaszony napja. — Protestáns naptár: Korbinján. — Izraelita naptár: Sabbat, Ki Th. 4. Perek. — Görög-keleti naptár (augusztus 26.): Adrián és Nat. — A nap kél 5 óra 27 perckor. nyugszik 6 óra 27 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változó, enyhe, sok helyütt csapadék. A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Udón délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Szeptember 8. A magyar szent korona országai vasutas szövetsége aradi kerületének népnappelye (Városliget). — Az aradi Meteor kerékpárklub versenye délután 3 órakor a simándi úton.

Szeptember 9. Az aradi polgári lövészegylet díjlövészet és dízsebédje (Városliget). — Az arapi Chewra Kadischa rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Szeptember 12. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Szeptember 16. Rvangelikus bál (Központi Szálló). — Az aradi óras és aranyműves segédek szakegyletének színelőadással egybekötött táncmulatsága (Városliget).

Szeptember 23. Fosterrler és tacsók kiállítás Uj-Aradon (Wallinger-kerthelyiség).

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj iparvállalat Aradon.

— Gőztégla- és agyagárúgyár. —

Arad, szeptember 7.

Mint már lapunkban röviden megírtuk, Aradon egy új iparvállalat van alakulóban, mely „Aradi első gőztégla-, cserép és agyagárúgyár részvénytársaság” cég és cím alatt egy a mai kor színvonalán álló s legjobb műszaki berendezésekkel ellátott gőztégla és cserépgyár létesítésre irányul.

A részvénytársaság megalakulásának ügye a befejezéshez közeledik s valószínű, hogy már néhány nap múlva a gyár megalapításához szükséges 200.000 korona alapítke a közönség által aláírás útján biztosítva lesz és a társaság megtarthatja alakuló gyűlését.

Az alakuló társaság szükségét akar Arad város építő közönségével szemben megszűntetni, mert oly téglát és fedőcserepet lesz képes a közönségnek nyújtani, a minót eddig csak messze vidékekről, nagy szállítási költséggel, igen sokszor nagy idő és pénzvesztéssel lehetett csak beszerezni, miáltal az építkezésekben fennakadások származtak. Sikertült ugyanis a megalakulás előtt álló társaságnak egy téglagyár legelső feltételét, vagyis oly megfelelő nyersanyagot megszerezni, a mely anyagból készült téglák szilárdság, keménység, minimális hajcsővesség, vízátlatlanság, anyagban, vagy színben való egyenletesség tekintetében a disztítés vagy az alapozás követelményeinek tökéletesen megfelelnek, oszloptartó, támasztó, erős ívezetekre alkalmazandók és ornamentikai célokra is felhasználhatók lennének. Ugyanez áll a fedőcserepekre nézve is, mert jó fedőcserepet eddig távoli vidékekről kellett hozatni, s még a messze földről hozott cserepet is káránnyal kellett bevonnai, avagy más módon ellensúlyozni a víz áthatlansága ellen.

Az új iparvállalat készítményeit a közönség legnagyobb megelégedését fogják kiérdemelni, mert miként a bemutatott probagyártmányból s az adott szakértői véleményekből kitetszik, a készítmény az összes fenti előnyökkel valóban rendelkezik s tekintettel arra, hogy az új iparvállalat a készítmendő téglá és cserép agyagát a Radnai-úton levő, jelenleg *Wagner* József féle téglagyár telep területéről fogja nyerni, tehát közvetlen közelünkben lesz az előállítás, kétségtelen, hogy az előállítandó gyártmányokn emcsak minőség, hanem olcsóság tekintetében is vetekedni fognak bármely más gyártmányval. Ha még tekintetbe vesszük, hogy

az új gyártelep fel lesz szerelve a téglá és cserépgyártáshoz szükségesített összes újabb gépekkel és modellekkel, elmondható, hogy az új gyártelep, illetőleg részvénytársaság valóban közszükségletet lesz hivatva pótolni.

A részvénytársaság 200000 korona alapítkevel alakul s egy részvény ára 200 korona. A még hiányzó alapítke aláírhatására ívek vannak letéve az *Arad Csanádi Takarékpénztár*, az *Aradmegyei Takarékpénztár*, az *Aradi Első Takarékpénztár*, az *Aradi Ipar és Népbank*, az *Aradi Polgári Takarékpénztár* és a *Viktória Takarékpénztár* és *Hitelintézet* pénztárainál.

Gabonauzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A meleg időjárás megújult. Nem mondhatni azonban, hogy mezőgazdasági szempontból ez kedvező, mert ezután már inkább hűvös időre volna szükség.

A gabonauzlet menetében a lefolyt héten ugyszólván állandóan a lanyhaság uralta a helyzetet. Számolva a körülményekkel, meg kell állapítanunk, hogy a termés bár bőséges, a forgalomban aránylag korlátolt mennyiségű gabona van, oka pedig ennek az, hogy jobb árak reményében az eladók várnak. Ugyíatszik, hogy ezt egyelőre hiába teszik, az árak így is nyomottak maradnak.

Elkelt a mai hetiplacon:

7000 mm. új buza 6 20—6 50

200 mm. új árpa 5 30—5 40

200 mm. új zab 6.—6.20

100 mm. új rozs 5 10—5.20

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 7.

Amerika $\frac{1}{4}$ magasabb. Kínálat és vételkedv jó. Elkelt 45.000 métermazsa néhány fillérrel olcsóbb árakon. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre 7.—7.01

Aprilisi buza 1907-re 7.30—7.31

Rozs októberre 6.04—6.05

Zab októberre 6.39—6.40

Uj tengeri 1907-re 5.03—5.04

Zárlat 6 órakor

Buza októberre 6.95—6.96

Aprilisi buza 1907-re 7.29—7.30

Rozs októberre 6.02—6.03

Zab októberre 6.36—6.37

Uj tengeri 1907-re 5.—5.01

Irányzat szilárd.

Zárlat 5 órakor

Osztrák hitelrészvény 672.25

Magyar hitelrészvény 809.75

Magyar koronajáradék 94.50

Osztrák-magyar államvasúti részvény 675.25

Déli vasút 169.75

Leszámitolóbank részvény 516.20

Magyar jelzálog hitelbank 524.50

Rima-Murányi vasút részvény 585.—

Városi villamos vasút részvény 584.75

Konvertált jelzálogorszjegy 134.75

Egyesült Budapest fővárosi takpénzt. 2285.—

Adria tengerhajózási részvénytárs. . 4450.—

Orosz járadék 79.10

Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben —

Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban —

— Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1906. évi augusztus 16 tól 31 ig. Személyszállítás 1906. augusztus 16 tól 31 ig 30852 személy, bevétel 6088 korona 60 fillér, 1905. augusztus 16 tól 31-ig 29200 személy, bevétel 5795 korona 50 fillér, 1906. január 1-től augusztus 31-ig 867202 személy, bevétel 74062 korona 10 fillér, 1905. január 1-től augusztus 31-ig 849248 személy, bevétel 70477 korona 20 fillér. Tengerszállítás 1906. augusztus 16 tól 31 ig 3085520 kilogram, bevétel 3266 korona 25 fillér, 1905. augusztus 16 tól 31-ig 2871930 kilogram, bevétel 2895 korona 74 fillér, 1906. január 1-től augusztus 31-ig 4248380 kilogram, bevétel 49181 korona 41 fillér, 1905. január 1 től augusztus 31-ig 38168650 kilogram, bevétel 87868 korona 55 fillér.

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 1. SZ.

(a városházzal szemben.)

E fogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkálatot,

um. tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészítését, művezetés, elszámolás, feülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket

díjmentesen küld.

CSARNOK.

Extasis.

Irta: Fehér Judit.

(2)

(Folytatás.)

II.

Anna nem válaszolt a levélre. Meg akarta lepni a szerelemesét és másnap, kora délelőtt, elindult a grófi kastély felé.

Az út rövid volt odáig. Az első ház, az Annáéké mellett, a régi erdészlak volt, amelyben huszonöt év óta nem lakik senki. A nagy őserdő módjára buja és mégis szomorú kertben van eltemetve az utolsó lakónak, egy öreg erdésznek a leánya, aki a mostani gróf apját szerette és mert vétkezett is vele, mérget ivott szegényében. Anna látta gyermekkorában az erdészlak folyosóján a leány kis cipőinek a nyomait, amelyek bevésődtek a mázolt padlóba akkor, amikor az öngyilkos, haldoklásának kínjaiban, sarkait a földre vágta.

Az erdészlak tőzsomszédságában van a faluháza. Nagy, fehérre meszelt épület, amelynek hosszú ablakosorán egy helyütt mindig is van esszve a zsalugáter. Ebben a szobában, — amely a falusiak babonás eldítélete miatt zárva van azóta — ölte meg a feleségét, régen, a falu jegyzője, mert szerelemben érte a gróf nagypapjával. Az Annáék szolgálója nótát tudott a szomorú esetről és Annának eszébe jutott most eme paraszti szerzemény kedves és monoton dallama, amelyet nem hallott azóta, hogy csöpp korában, a libákat duggató szolgáló szoknyáján üldögélve, picit ujjjaival kukoricaszemeket dugdosott ő is a baromfi kítátott szájába.

A faluháza után a templom következett. Szép, egyszerű épület, amely a gróf őseinek a kegyadományából épült. Ebben a templomban fogadta meg magának Anna, hogy apáca lesz. Gyermek volt még, amikor már szolgálni akarta Krisztust, aki éppen az volt, aminek ő az ember eszményét almodta: Isten. Órákig imádkozott hozzá a templomban, előbb a könyvből, majd amikor már kifogyott minden írott imádságból, kívülről, a szíve mélyéből, végtelen odaadással, úgy ahogy csak asszonyi érzéssel lehet megalázkodni az előtt, aki nálunk nagyobb, hatalmasabb és erősebb. Könnyörgött a Megváltóhoz, hogy valamennyire méltóvá tegye. Kérve-kérte, hogy váltsa meg az élettől, hogy engedje meghalni a lábainál, hogy olvassza belé az ő parányi lényét isteni lelkének mérhetetlen nagyságába. . . Órákig el tudott hozni édesden beszélgetni, majd amikor felállt, egy utolsót intett a fehérek fölött lebegő, megdicsőült alakjának a festett üvegablakok színes világosságába. Ábitatába elmerülve, mint a középkori legendák hősi leánya, lesütött szemmel haladt végig a széksorok között. Alig érezte, hogy lábai megdagadtak a hosszas térdpléstől. Az ajtóhoz érve, kezét belemártotta a szenteltvíz-tartóba, megszokásból, gépiesen, de annyi hittel és meggyőződéssel, mintha ujjjaival a szentség és tisztaság fluidumát érintené.

A templomajtóban vártak rá a szegények. Elszerencsétlenedett vagy elzúllott parasztemberek gyermekei, akiknek egy része megható vidámsággal, egyike másika azonban olyan konok elszántsággal nézett az őket elállatásító nyomoruság szemébe, mintha egy reája tekintő rémmel, vagy mintha egy, a messzeségben reája várakozó, de elbirhatatlan bünnel nézne farkaszemet. Siránkozó, ravasz, öreg parasztaszszonyok, olvasót pörgető, kenetteljes öreg férfikoldusok — a falu jól ismert tartuffe-jei — is megállították panaszuikkal Annát, hogy itókat vegyenek maguknak az ő megtakarított krajcárjain kenyér helyett. De nemcsak emberi lények csatlakoztak hozzá, mint a szegények és betegek oltalmazójához. Előregedett kutyák, csavargó macskák, elárvult madarak, éhes verébek is tartoztak az udvartartásához, amelyben a leány reggeleitől-estig áldozott lelke szükségletének, hogy a mások nyomoruságán enyhítsen.

Jótlékonysága pedig nem volt minden szenvedés híján. Apja, a grófi uradalom orvosa, — amolyan derült kedélyű, jómodu falusi stréber, akit a nagy urakkal való érintkezés valami jezsultaszzerű simaságra tanított meg — elvből is, fukarságból is, szigorúan üldözte leánya szokatlan hajlamait. De hiábaváto volt minden, még a testi fenyíték is, a melyet ezért gyermekkorában kapott; Anna kész lett volna mártír-halált halni, a vért odatápi minden szenvedésért. Mert őt a szenvedés látása — mint mindazokat, akik arra születtek, hogy magukat másokért feláldozzák — a részvéten felül a felelősség érzésével töltötte el, valami fanatikus sugallatával annak, hogy a mások éhsége, bánata, betegsége és halála nemcsak természeli okokból gyökerezik, hanem abban is keresendő, hogy ő él, hogy ő egészséges, hogy ő neki nincsenek gondjai, míg mások éheznek, szenvednek és meghalnak. Hosszu éjszakákon sirt és töprengett emiatt Anna, felajánlva testét és lelkét áldozatul ama körleibetetlen nagy hatalom megenyhítésére, amely a földre hinti a nyomoruságok magját. É: valahányszor magáról megfeledkezve, jóízűen evett, ivott vagy nevetett: eme ártatlan örömköért bocsánatot kért magában azoktól, akiket az ésszerűség nyilvánvalósága szerint ezzel semmiképpen meg nem rövidített, de akikkel szemben mégis bűnösnek érezte magát és akikért kész lett volna minden pillanatban az életét feláldozni.

A jósnak eme titokzatos forrásokból fakadó extázisa — amely elég gyakori még szoknál a fiatal lényeknél is, akiket az élet később közömbössé, vagy rosszra tesz. — Annánál is helyt engedett, 16—17 éves korában, a normálisabb emberi fejlődésnek. Ugyiszólván minden látható átmenet nélkül, talán egy bál vagy egy majális után, — tudvalevőleg ebben a korban sokszor a kicsi dolgok impressziója is oly ő és mély — egyszerre világiasabb lett, sőt egy kicsit etdurvult. Szívesen kacérkodott a jegyző-segéddelel, a káplánnal, az első férfikkal, akik neki megmondták, hogy szép. Bekövetkezett hát nála is, a virágzás amaz elmaradhatatlan korszaka, amikor az ember magába szerelmes.

Am a természetes önzésnek ez a boldog időszak nála nem tartott sokáig, mert amint feltűnt előtte a fiatal gróf érdekes alakja: az első szerelem érzése visszavitte Annát előbbi fanatizmusához. Egész élete, minden gondolata a szeretett férfire lett. Ámbár a férfi tőle telhetőleg védekezett az ellen: kultuszt ült belé, épp úgy, mint előbb Jézusból. Feltétlen odaadással borult a lábai elé, odakínálva neki mindenét, akárcsak a szegényeknek, — és nem követelt tőle a maga számára semmit viszonzásul. Még a külsőségekben is a fanatikus csodálatos nagylelkűségével adózott neki. Más férfival, mint a gróffal, nem beszelt. Gyönyörű haját, amelyet a gróf annyira szeretett, fekete kendővel kötötte be, hogy kivüle senki ne lássa. Ha más istennek a szolgálatában, de mégis apáca lett hát, mert földi szerelme csak folytatása volt régebbi vallásos rajongásainak: amaz ösztönnek és vágyának, hogy életét osztatlanul egy nagy érzésnek szentelje, egy nagy és nemes férfialak lábai alá tegye.

(Folytatása következik.)

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Arad város törvényhatósági bizottsága szeptember 12 én délután 4 órakor rendes havi közgyűlést tart. A tárgyalás alá kerülő sorrendnek újabban kitűzött ügyei ezek:

Egy számvéviségi számizási állásnak, esetleg egy irodai segédizszi állásnak választás utján való betöltése — Kolozsvár szab. kir. város közönségének határozata az alkotmány biztosítása tárgyában. — A tanács jelentése az automobil-omnibusok szál-

lítása iránti ajánlatokra nézve. — Steiner József ajánlata Boczkó-utcai telkének a város részére való átengedése tárgyában — A tanács előterjesztése az aradi fa és fémipari szakiskola kibővítésének és egy felső ipariskola felállításának a kereskedelmi m. kir. miniszter uralm. való kérelmezése iránt. — A tanács jelentése az aradi vízvezetési művek részvénytársaságának a vízvezetési művek megváltása iránt hozott határozatok ellen benyújtott óvás tárgyában; a jelenleg Kohn László által bérlet Libásdülöbéli 46⁷⁹⁶/1100 hold földnek parcellákban való bérbeadása iránt tartott árverések eredményéről; a jelenleg Szántay Béla által bérlet Gellin dülöbéli 677⁶⁸¹/1100 hold földnek bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről; a régi temetőben levő sírkövek, vas és fakeresztek eladása iránt tartott árverés eredményéről. — A polzármester jelentése Pápai Lajosnak az Erzsébet külvárosi iskolába szállított berendezési tárgyakért 1000 koronának a ölegül lett utalványozásáról. — A tanács jelentése Hoffmann Sándorral a szin és bérházépületben bérlet üzlethelyiségek bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. — A tanács jelentése a növénykísérleti állomáshoz vezető ut kiépítésével kapcsolatos munkák elvállalása iránt tar ott arlettés eredményéről. — A tanács jelentése Fericsán Simonnal a Közlegelő dülöbéli 81, 41 és 49 számú 6—5 hold föld bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. — Szabó László és társai szemét fuvarosó vállalkozóknak felebbezése a kizárólagossági jog megtagadását tárgyzó 16870—906 számú tanács határozat megváltoztatása iránt. — A tanács jelentése a szin és bérházépületi söröcsarnok és mellék-helyiségeinek bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 7. —

Központi szálloda. Ernst Vilmos birtokos Debrecen. — Özv. Sehenk Antalné birtokos Ada. — Kádár Jenő birtokos neje Ada. — Özv. Barkassy Kálmáné birtokos neje Aigyest. — Bátori Géza min. tan. Budapest. — Konstantin György utazó Budapest. — Ranimiroff I. jogász Kolozsvár. — Reif Ottó utazó Bécs. — Po ovics Miklós jogász Szereka. — Krausz Sándor jogász Budapest. — Bárá Podmaniczky I. kapitány Mezőhegyes. — Krausz Jenő magánzó Budapest. — Takacs Sándor utazó Budapest. — Schock János törvénytészki bíró és neje Nyiregyháza. — Weinle Lajos utazó Budapest. — Höhr F. W. utazó Bécs. — Domsa György dr. ügyvéd Pankota. — Kabdebo Ottó utazó Bécs. — Nemespágyi Potágyi Kálmán m. kir. alámrendőrségi főfelügyelő Budapest. — Ernst Sándor utazó Bécs. — Horváth Mihály magánzó Budapest. — Gyenes Ignác magánzó Budapest. — Majinsky M. utazó Bécs. — Selse Herman gyáros és neje Hamburg. — Satár József magánzó Győr. — Győri István báró Pest.

Pannonia szálloda. Püspöky Ferenc tanácsos Budapest. — Révész Vilmos kereskedő Budapest. — Schönberger Armin utazó Budapest. — Taulics János kereskedő Temesvár. — Kaudersz Adolf kereskedő Gyula. — Kubár István m. kir. erdész Muszka. — Szentes Demeter kereskedő Sepső. — Vukuleszku József birtokos Sepső. — Zeyk Árpád birtokos neje Brád. — Staar R. zso bányamester Brád. — Achmann György tanító Tenke. — Urbán Ferenc bányamester Budapest. — Barthalin Jenő tanító Mihályfalva. — Tatács György utazó Lugos. — Kovács György mészáros Nagyhalmagy.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 7. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 klu grammon felül sulyban 112—113 fillérig; öreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 117—118 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 123—124 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 126—127 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 118—120 fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. A hízott sertéslelet iránymata: Változtatlan.

HACKENDRE okleveles építész és építő-mester

műszaki irodája ARAD, Kápolna-utca 4. szám.

NYILTTÉR.*

Limbeck János és fia
első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetőrendező
intézetéből.
Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Allottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetetlen fiu, testvér, unoka, unokatestvér, és rokon

ifj. Rózsay Józsika,

I. real osztályt végzett tanulóknak,

f. évi szeptember 6-án d. u. 3/2 órakor, életének 12 évében, rövid, de kínos szenvedés után történt jobblétre szenderült.

A boldogult földi maradványai szeptember hó 8-án d. u. 4 órakor fogtak a felelő temető halottas házából a rom. kath. szertartás szerint beszenteltetve és a felelő temetőben örök nyugalomra téve.

Az engesztelő gyásznise a boldogult lelkéért szeptember 10-én d. u. 8 órakor a főt. Minorizs atyák szentegyházában az égék Urának bemutatattak.

Aldás emlékére!

2336

Arad, 1906 szeptember 6.

Rózsay József, atyja.	Rutkay Albertné, Hujer Pál és neje.
Rózsay Józsefné szül. Hez Marika, anyja.	özv. Csepely Györgyné, özv. Duskószli Alajosné, özv. Preisinger Józsefné.
Rózsay Dezsőke, testvére.	Hesz Jenő és neje, Hesz Kálmán és neje, Simon Ignácz és neje,
özv. Id. Hesz Józsefné, nagyanyja.	özv. Hesz Györgyné, nagybátyjai, néneji és nagyszámú unokatestvér.
Rózsay Pál és neje, Hez József és neje, özv. Hincz Jánosné,	Boltz Borbála, keresztanyja.

Uj műsor, Mikádó-kertben

folyó hó 8-ától, szombattól kezdve
feltűnést keltő képekkel.

Közkívánatra

a „Tündérek Birodalma“

3 napig még műsoron marad.

Kiváló tisztelettel

Szűsz Mór.

Vásároljon Svájci selymet.

Kérjen mintát fekete, fehér, vagy színes
ujdonságainkról, méterenkint 1 kor. 15 fillértől
18 koronáig. 3951

Különlegesség: Selyemszövet látogató, meny-
eszonyi, bál és utcai ruhára és bluzra, ugyszin-
tén bélekre stb.

Mi csak jótállással megbízható selyemszö-
vetet adunk el direkt magánfeleknek, vám- és
portmentesen a lakásba szállítva. 3773

Schweizer & Co. Luzern U. 51. (Schweiz)

Selyemkelme kivétel. — Kir. adv. szállítók.

Mindenütt kapható
Farg-
lele
Kalodont
nélkülözhetlen fog-crém, 3945
a fogakat tisztán, fehéren és egészségesen tartja.

MAGYAR
GYÁRTMÁNYU
ÁRPA
RAJZESZKÖZ
"A LEGJOBB
ISKOLAI KÖRZŐ"
Gyártja: SZÉRÁSY BÉLA
rajzeszköz- és papírnemű-gyára
Budapest, IV., Ferenczlek-tére 9.
1327

Láng testvérek vendéglőjébe

megérkezett

az új műsor!

Van szerencsénk a m. t. közönség szí-
ves tudomására hozni, miszerint

a mozgófényképek

szenzációs új műsora
megérkezett.

Ünnepélyes vendéglő megnyitás katonazenével!

Van szerencsém a m. t. közönség szí-
ves tudomására hozni, hogy a Szabadság-
tér 19. sz. a. levő vendéglőnk a helybeli
33-ik számú gyalogezred zenekarának köz-
reműködésével **vasárnap, szeptem-
ber hó 9-én d. e. 10 és fél órakor**
ünnepélyesen megnyitjuk.

Pontos és minden tekintetbeni jó ki-
szolgálás biztosítása után legyen szabad
kérni a m. t. közönség kegyes párt-
fogását.

Arad, 1906. szeptember 8-án.

Móly tisztelettel

Láng testvérek,

vendéglősök.

2339

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5
óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, na-
ponta fölvetéinek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak választékos
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. szeptember 8-án.

ÜRESEDESBEN LÉVO ÁLLASOK:

Helybeli elsőrendű rövidáru nagykereskedés részére
egy ügyes, teljesen önálló könyvelőt.

Vidéki szövetkezet részére kereskedelmi iskolát vég-
zett fiatal embert kezdő fizetéssel.

Aradi elsőrendű női divatáru-üzlet részére jó megje-
lenésű, szakképzett segédet.

Vidéki városba fűszer- és csemege-üzlet részére
idősebb, nagyobb cégekkel már alkalmazva volt segédet.

Vidékre a szövő-csörge, rövidáru és rőfös szakmá-
ban jártas segédet, aki a kirakat rendezést érti.

Vidéki fűszer és vegyes-üzlet részére 25—26 éves
üzletvezető segédet.

Vidékre idősebb fűszerkereskedő segédet, a ki a
magyar, német és román nyelvben jártas.

Vidéki mezővárosba fűszerüzlet részére fiatal iro-
dai gyakornokot.

Vidékre fiatal faüzleti elárultató segédet, aki a ma-
gyar és román nyelvben jártas s lehetőleg a könyvvitelt
is érti.

Vidék rőfös- és rövidáru szakmabeli segédet, a ki a
magyar és tót nyelvben jártas.

Vidéki kisebb városba kézműáru segédet, a ki a ro-
mán nyelvben jártas.

Vidéki rövidáru üzlet részére fiatal segédet.

Aradi paraszt rőfösáru üzlet részére románul tudó
fiatal segédet.

Több vidéki kézműáru-üzlet részére románul tudó
segédet, szerény igényekkel.

Több vidéki fűszer- és vegyesáru üzlet részére ro-
mánul tudó, kezdő segédet.

Aradi kisebb fűszerüzlet részére románul tudó fiatal
segédet.

ÁLLAST KERESOK:

Irodai gyakornokok állást keresnek.
Délutáni foglalkozásra idősebb, az irodai teendők-
ben és borszakmában jártas segéd.

Utazói vagy raktárnoki állást keres óvadékos
nyújtható egyén.

Irodai teendőkben jártas kisasszony szerény felté-
telek mellett állást keres.

A fűszer és rőfös-áru szakban minden igényeknek
megfelelő segédek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
elnök

Évszázadok óta ismert

MATTONI FÉLE
GLESSHÜBLER
SÁVANYUVIZ

segítő gyógyító lényező
Karlsbad, Marienbad,
Franzensbad stb.
kuráknál; mindig
lényesen bevált.

Masztig Pál

Női kelengye és divatáruház.

ARADON,

Andrássy-tér 22. sz.

Vászon, chiffon, asztalnemű, selyem, szőnyeg, divatszövetek és férfi divat nagy raktára.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

507—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a növénykísérleti állomás-hoz vezető ut kiépítésével járó munkálatok elvállalása iránt folyó évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 7254 kor. 80 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi szeptember hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

504—A. 906

Hirdetmény.

A földmívelési m. kir. Miniszter ur az 1906. évi július hó 19-én kelt 14852. sz. rendeletével a Végezházán építendő áll. elemi iskola építési munkáit 10098 K. 28 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálat kivételének biztosítása céljából az 1906. évi szeptember hó 19-ik napjának d. e. 11 órájára a csanádvármegyei telepényi hivatalban tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annylal is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előirt az engedélyezett költségösszeg, illetve az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénz, vagy a bánatpénznek az állampénztárnál történt letételét igazoló nyugta csatolandó. A munkálatra vonatkozó műszaki művelet a makói m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthető.

Makó 1906. szeptember 4.
M. kir. államépítészeti hivatal.

2326

Csanádmegyei m. kir. építészeti hivatal.

14342/906. P. sz.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Bonts Anna férj. dr. Demián Aurélné aradi lakos a nehái Bonts Döme volt aradi kir. közjegyző, közjegyzői biztosítékául a magyar állam javára az aradi 4244 sz. tjkvben A + 1 sorszám alatt felvett háza s beltelekre bekebelezett 8000 korona zálogjog biztosítéki minőségének megszüntetését és kitörlését kérelmezte.

A kitörlési engedély megadása előtt az 1874. évi XXXV. t. cz. 44. §-a értelmében hirdetményileg felhívja mindazokat, kik a nehái Bonts Döme volt aradi kir. közjegyző fenti biztosítéki összegére az 1886. évi VII. t. cz. 40. §-a alapján zálogjogot szereztek, vagy bármilyen igényt érvényesíteni vélnek, hogy követeléseiket a jelen hirdetménynek a „Budapesti Közlönyben” leendő harmadszori közzétételétől számított 3 hónap alatt az alólirt törvényszéknél jelentsék be, mert különben igényükre való tekintet nélkül fog a közjegyzői biztosíték megszüntetése és kitörlése iránt intézkedés tétetni.

Az aradi kir. törvényszék, mint polgári bíróságnak 1906. évi augusztus hó 24-ik napján tartott üléséből. 2330

Dr. Pósz,
jegyző.

511—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a fa- és fémipariskola és a városháza épületén teljesítendő bádigos munkák elvállalása iránt folyó évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 754 kor. 98 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket is meri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi szeptember hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

WEISZ HUGÓ

művészeti fényképészete ARADON,

==== ANDRÁSSY-TÉR 16. SZ. ====

Bármely világváros díszére válna az a pazar fényvel berendezett, valóban modern fényképészeti műterem, melyet Weisz Hugó fényképész nagy költséggel, bámulatos kitartással, fáradtsággal és izléssel épített fel és nyitott meg szeptember hó 1-én Aradváros társadalma számára.

Már maga a külső épület, mely szeretett városunk legszebb pontján méltán magára vonja a közfigyelmet modern külsejével, ismét egy igen szép épülettel gazdagította a korzót.

Ezen impozáns, nagyarányu, izig, vérig művész ihlette berendezés, helyesebben alkotás megismerése után nincsen több kétség, — ha egyáltalában volt, — az iránt, hogy művészet-e a fényképészet és művész-ember-e a fényképész? Midőn az Andrassy-tér 16. számú ház kapu aljába lépünk és megtekintjük a tökéletes fényképek kiállítását, melyek minden egyes részletében más és más művészeti fényképeket mutatnak be, határozottan mondhatjuk, hogy ez a műterem és annak kiállítása az egész ország fényképészeinek csodálatát és elismerését fogja kivívni. Ime városunknak egy állandó látványossága lesz e fénykép kiállítás és a korzó közönsége bizonyára örömmel fogja felkeresni, mert kellemes szórakozást fog nyújtani annak a rengeteg sok szép női, férfi és gyermek képeknek a megtekintése.

Ezen fénykép kiállításban a következő modern kivitelű fényképek vannak, u. m.: Gumminyomat, Pigmentek, Pastelaquarellek, színes képek, Sepiák, stb. stb. teljesen eltérve a sablontól, mert mindegyike igazi tanulmány, művészeti alkotás.

Továbbhaladva a kapu aljától, engedjük át fáradt szemeinket a néhány percznyi jóleső pihenésnek, mely után kövessük a kedves látogatót fel a külön lépcsőre, mely izléselesen van festve és szőnyeggel borítva. Feljutván az emeletre, valóban meglep bennünket ezen modern stílusban épített és berendezett műterem. A belépő igen praktikus, garderobereméből áll, hol a kabátoknak, kalapoknak elhelyezése, toalet-asztal, tükör, stb. s a fal körül izléses padok az urasági inasok ré-

szére rendelkezésre áll. Innen a fogadó terembe jutunk, egy kertszerű helyiségbe, szép ablakkal, kedves pigment díszítésekkel ellátva, érdekes függönyökkel, mesés butorokkal, villanylámpásokkal, melyeknek oldalain forgatható keretekben változatos fényképek mintái vannak, az ablak előtt egy Steoroskop szekrény áll, melyben eredeti portrait felvételek láthatók, továbbá van a teremben egy gyönyörű könyvszekrény, a mai modern fényképészeti művészet illusztrált munkáival, a mit talán még eddig fényképésznél nem igen találunk.

Innen léphetünk az öltözőkbe, hol külön női és férfi öltözők vannak, kényelemmel, izléssel, czélszerűen berendezve, a tükrök eredeti művészi alkotások (Albert Andor műve). A női öltözőket a sütővas légszesz melegítővel, szőnyegekkel stb. berendezve, minden egyes öltözőtől külön-külön beléphetünk a műterembe.

A műterem nagy terjedelme, imponáló világítása mesés, falai izlésesek, berendezése praktikus, hol nagyságánál fogva csoportfelvételekben egyedül fog állani. Gyermekefelvételekhez már eddigi működéséről ítélve, és sokoldalúságait ismerve, türelmével még tökéletesebbet bír nyújtani.

Portraiknál nagy előny lesz a rövid ideig tartó fényképezés, ujjak dekorációi. Hátterei, díszletei nagyon változatosan vannak berendezve,

Ha tekintetbe vesszük, hogy nyáron a műterem hűtőkészülékkel van ellátva, úgy, hogy az üvegtetőn állandóan víz fog folyni, télen a fűtése praktikusán ellátva, igen kellemes lesz ott tartózkodni.

A villanyfény melletti esti felvételek nagy kényelemnek és czélszerűnek bizonyultak eddig, nem kell a nap vagy jó idő ezentul. Bármely időben a legszebb felvételek késő estig eszközölhetnek.

A dolgozó helyiségek, retouscheur szoba, esti munkára berendezve, a laboratóriumok, nagyító terem, másolás üvegteremben, könyvkötészet, minden egyes terem berendezve praktikus eszközökkel és szerkezetekkel.

Ezen műterem tökéletessége meglepő, fényképészet villanyfény mellett rossz időben, a képek elkészítése légszesz fény mellett, a másolás üveg teremben olyan kényelemnek kitéve, hogy semmi akadály többé nem létezhet.

A műterem az aradi iparművészek alkotása, a tervek, építési munkák Szőke és Biró céget dicsérik, asztalos munkákat Czeiler és Szathmáry készítette, belsőberendezést Lisinszky Lajos készítette (Jankó Gyula tanár tervei szerint), a lakatosmunkákat Stoll, Lengyel, Hammer lakatosok készítették.

Az üvegezést Szabó Albert, szőnyeget Singer Sándor szállította a torontáli szőnyeggyár révén.

A kandelábert a magyar fémáru részv. társ. Budapest.

A függönyöket az aradi butorszövetkezet és Walter Gusztáv kárpitos, festészeti munkákat Fischer, Czeiler.

A villanyvilágítást az aradi villanyvilágítási társulat.

A vízvezeteki munkákat Scheibel vilmos, a virágok Keller műkertészetéből valók.

Telefont Koch Dániel, kályhákat Berta Testvérek, a légszeszt az aradi légszesztársulat.

Hegedüs Gyula lábtörlőket stb.

A mint látható, az egész a magyar ipar és Weisz Hugó zseniálisát dicsérik, ki nek személye biztosíték arra, hogy azon az uton, melyen eddig haladt, egész lénye, mindene a szakmája, melyért rajong és az a sok évi külföldi utazás eredménye, és büszkének lehetünk arra, hogy épp Arad rendelkezik ily modern fényképészeti műteremmel, melyről az egész országban rövid idő múlva beszélni fognak.

Egy különlegessége van még e műteremnek és pedig, párizsi mintára, az utcára ablak nyílik, melyen télen esténként vetítéseket fog bemutatni, szebbnél-szebb képeket.

Ugyszintén az utcára nyíló ablakok egész hosszában virágokkal vannak ültetve.

Igazi művész-telep, hol minden szép és modernség együtt található. 2825

Ne csak olvassa

hanem tegyen kísérletet a régen bevált orvosi

Steckenpferd Lillom-tejzappannal

Bergmann és Társa cég gyármánya Drežda és Elba melletti Toschenben. Az elött Bergmann-féle Lillom-tejzappan (a két törpe védjeggyel) amely mentesíti az arcot a nyári pattanásoktól és gyönyörű fehér és finom színt ad az arcznak.

Darabonként 80 filléret kaphatók a következő gyógytárakban:

Hajós Árpád, 1062
 Rozsnya: Mátyás,
 Földes Kelemen,
 Vojtek és Weisz droguerijában és Hegedűs Gyula pipere-üzletében.

Szabó József

építész és építőmester

műszaki irodája

Arad, Vécsey-utca 6/a.

Elvállal az építészeti terén előforduló mindennemű építést.

Tervezéseket a legmodernebb stílusban, valamint költségcsökkentő sokat kívánatra készítik.

Az építészeti terén mindennemű felvilágosításokkal szolgálnak.

Vázlat terveket ingyen készítenek.

2105 Tisztelettel

Szabó József,
 építész.

Aki

jó és tartós cipőt akar venni,
 az forduljon

BALOGH SÁNDOR

uri és női cipészhez

Arad, Boros Béni-tér 19. szám,
 hol a legdivatosabb

uri-, női- és gyermekcipők
 készülnek a legjutányosabb árak mellett pontos kivitelben.

Javításokat elfogadok s azokat a leggyorsabban eszközölöm.

Meghívó!

A pankotai hegyközség f. hó 16-án, azaz vasárnap d. u. 2 órákor a község házában tartandó

évi közgyűlésére

az érdekelt szőlőbirtokosokat ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgy!

1. A szüret határidejének megállapítása.
2. A járási főszolgabíró által elrendelt hegyörök létszáma és fizetései felemelése.
3. A szüretelési munkabérek megállapítása.
4. Netaláni indítványok.

Schock Antal, Palkó Lázár,
 h. k. jzö, 2322 h. k. elnök.

Ház eladás.

Négyezer négyszögöl területű beltelek Csermő községben, a főtéren

két jó lakóházzal,

mely hajdan gróf Königsseg Andor lakóháza volt. Az épületek téglából és ujonnan zsendelyes fedéssel. Ugyanazon telken még egy husz öles istálló és egy 12 öles magtár teljesen jó karban, az udvar szép fákkal beültetve, árverés útján folyó hó 23-án, vasárnap délelőtt 10 órákor fog eladatni.

Bővebbet

Fekete Sándor urnál,
 Csermő. 2341

Kaiser Borax

Naponkinti használata a mosdó vizben.

A vegyileg tiszta Kaiser-Borax a legtermészetesebb, legjótékonyabb és legégszégesebb szappan. A bőrt tisztítja, az érdes és tisztátalan bőrt gyógyítólag hat, nemkülönben a bőrt fagyasztó és fehérítő teszi. Nagyon értékes antiszeptikus szer a száj- és fogak ápolásánál, ugyanis mint gyógyszer. Elővigyázat a bevásárlásnál! Csakis a piros kartonba valódi, mely 15, 30 és 75 filléret kapható. Sohasem csomagolatlan! Továbbá: Pasta Mack-szappan, Kaiser-Borax-szappan, Lillom-tej-szappan, Tola-szappan, Kaiser-Borax-fogpor és a Kaiser-Borax bür-puder egyedül szállítója Ausztria és Magyarország részére: GÖTTLIEB VOITH, WIEN, III/1. 1205

Irodai tisztviselőnöt keresek

folyó hó 15-iki belépéssel, a ki a pénztárkezelést is végezni tudja. Csak jó referenciával és jó családból való ajánlatok vétetnek figyelembe. Ajánlatok

Holländer Sámuel
 gőzmalmához nyújtandók, Csermőn. 2340

Mindenki csak „Répati“ ásványvizet vegyen és igyék, ki hosszú életű akar lenni, és azért is, mert feleslegessé tesz és pótol sok osztrák és egyéb külföldi ásványvizet.

Székelyföldi! Hazai víz!

„Répati“

a székelyföldről fakad eszményi tisztaságban és bacillusoktól mentesen, szén-sav és vasdus tartalommal.

„Répati“ kitűnő gyógy- és üdítő hatású ásvány- és savanyúvíz, mely alkotórészeinek szerencsés összetételénél és kellemes ízénél fogva a continens elsőrendű gyógy- és savanyúvizei közé tartozik.

A „Répati“ az előkelő világ kedvenc asztali vize és különösen jó eredménnyel használhatók **köhlögés, rekedtség, gyomor-, máj-, vese- és bél-bajok** ellenében, valamint a **húgyzervek** minden bántalmait **köszvény, vérszegénység, tüdő- és a légző és emésztő szervek** betegségei ellen.

Daczára annak, hogy a „Répati“ üdítő kellemes és kiváló gyógyhatású víz, rendkívül olcsó és azért mindenkinek ki egészségét becsüli mint állandó gyógyítást egymagában is vagy **berral** avagy **tajjal** vagyítve legmelegebben ajánlható. 1011

„Répati“ minden nagyobb **túszkereskedésben** kapható és **magánlakásokra** is szétküldetik. Arad és vidéki vevőknek legalább egy láda (50 üveg) megvételénél a szállítás az aradi állomásra ingyenesen történik.

Kizárólagos főraktár Arad és vidékére **Boros Lajosnál** raktár és lakás Árpád-tér 5.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani, hogy a gróf Nádasdy-palotában, Forray-utca **uj** órás és ékszer üzletet **nyitottam,** ahol órák és ékszerek a legjutányosabb ár mellett kaphatók. Ugyiszintén veszek zálogcédulákat, tört aranyat, vagy uj tárgyakat átcserelem. 1771

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel.

Deutsch Izidorné.

Kérem a széget nem össze téveszteni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó-bundákat hálo, ebédlő- és más butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kívánatra házhoz is megyek.

Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC“ mellett. 2204

Kérem a széget nem össze téveszteni!

Ma uj műsor!

LIFKA-féle

Elektro-Bioskop

a Boczkó-utcán

egyedül álló szórakoztató intézmény.

Fényes villanyvilágítás.

Naponta 3 előadás:

7, 8 és 9 órákor este. Vasárnap és ünnepnapokon d. u. 8-tól óránként.

Minden 2-ik nap teljesen uj műsor.

Ülőhelyek felnőtteknek: I. hely 80 fill. II. hely 60 fill., III. hely 30 fill. Tíz éven aluli gyermekeknek: I. hely 40 fill., II. hely 20 fill. Katonáknak örmestertől lefelé a III. helyen 20 fillér.

Tisztelettel:

Lifka Ernestin,
 tulajdonosnő.

2204

Eladó

Paulison, a krucse valei

hegyen Pop C. István orsz. képviselő szőlője mellett, 1600 □ öl területű szőlő, melyen 3000 darab termő tőke van. Ezenkívül 500 □ öl területű parlag, mely beültethető, közvetlen egymás mellett eladó.

Avremucz Flore

PAULIS, 27. sz. ház. 2328

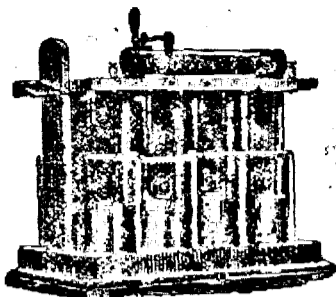
Nagy raktár párisi különlegességekben!

UJ!

UJ!

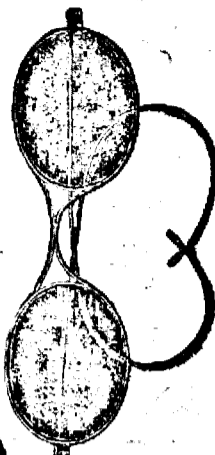
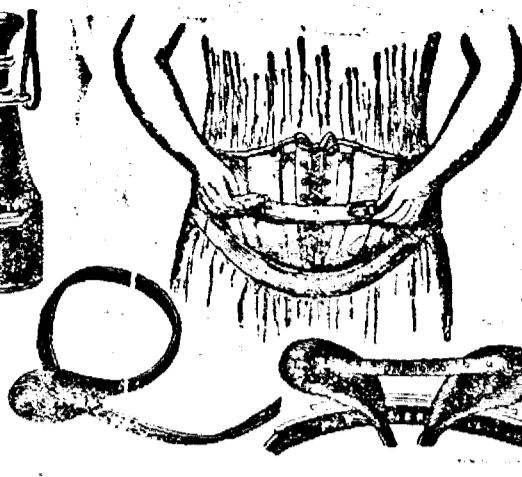
UJ!

UJ!

Andrássy-tér

22.

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy Aradon, Andrássy-tér 22. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő: Orvosi műszerek, saját műhelyemben készített kötszerek, ugymint: sérv, haskötők, szuspensoriumok, valamint látásereszteli cikkek, ugymint: színházi és tábori látesővek, mindennemű szemüvegek

nagy raktárát megnyitottam.

1871

Szives pártfogását kérve, maradtam alázatos szolgája **Deutsch Mihály.**

Nagy raktár párisi különlegességekben!

APRO HIRDETÉSEK.

AKIK

ismeretség híján

szarura,
falóra,
szelvényezőre,
szárvelőre,
segédre,
szépen,
gazdálkodásra,
kiszárra,
vinszellőre,
kertésre,

külsőmőre,
zardasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
frodasszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

szépen kíván

szobát,
szégyen,
szőlő,
gyümölcsöt,
szőlőt,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
VAGY

AKI

hőbevetni kíván

széket,
széket,
széket,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

széket vásárolni vagy hőbevetni más
jából keresni;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán ér csélt, ha az

ARADI KOZLONY

kis hirdetés

rovatát használja.

Egy magán ház

2 szoba, 1 konyha, éles kamara,
szép kerttel, Választó-utca 8. sz.
sarkon, szonnal eladó. 2348

Könyvvezetőnői

állást keresek vidéken keresztény
háznál, esetleg teljes ellátással. Szí-
ves megkeresések „Önfentartás”
címmel a kiadóhivatalba kéretnek.
2342

Eladó házi

Világos főutcáján egy teljesen jó
karban levő 10 évig adómentes
ház, melyben szép üzlethelyiségek
vannak, azonnal eladó. Értekez-
hetni Kovaszinczon Tóth Lajos,
kereskedőnél. 2288

Eladó ház

a villanyteleppel szemben, jó fer-
galmu kocsma, több lakással. Bő-
vebbet ugyanott. 2268

Családi lakóház.

6 szoba, fürdőszoba és mellékh-
lyiségek, november 1-re kiadó. —
Bővebbet Halász-utca 16. 2247

Festészetben,

rajzban előnyösen tanít Guttman
Margit okl. rajztanítónő Aradon,
Edelspacher-utca 7B. 2301

Egy helybeli

rövidáru nagykereskedésnél egy
szakképzett könyvelő, aki a ma-
gyar és német nyelvet is tökélete-
sen bírja, ez év október hó 1-én
való belépésre, alkalmazást nyer-
het. Bővebbet a kiadóhivatalban.
2302

Kiadó

egy elegánsan bútorozott kényel-
mes szoba külön bejárattal. Szent-
László-utca 5. szám. — Bővebbet
ugyanott. 2300

Eladó

2 drb. kétéves herélt csikó, nemes-
vérű. Értekezhetni lehet Popovics
Vaszellan nyug. tanítónál Berzova,
Aradmegye. 2314

Szőlőprés

használt három kosárral, 1 darab
Mayfarth-féle szőlőmalom bogyo-
zóval, 2 drb. tizenkét és 1 drb.
tizenhét hektos hordó jó karban
olcsón eladó. Popp Vilmos, Muszka-
Magyarád (pálya-udvar.) 2312

Veszek könyvtárat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket
legmagasabb áron. Kerpel Izó
könyv-, papír- és zeneműkereske-
dése, könyv- és zenemű kölcsön-
tára, Aradon. 2246

Három jó karban levő

harisnyakötőgép minden hozzátar-
tozóval, minden áron eladó. Meg-
tekinthető Gauber József tulajdo-
nosnál, Makón. 2264

Eladó.

Paulison egy ház, melyben évek
óta üzlet van azonnal kiadó eset-
leg eladó. Értekezhetni lehet Schwab
Albertnél, Arad, Petőfi utca 1.
szám. 2288

Könyvvezető,

mérlegképes, naponta néhány óral
foglalkozást keres. Cím a kiadó-
hivatalban. 2224

Eladó.

Pánzcélozott Wertheim cassa, szám
7., súly 1500 kg, kettős ajtó, há-
rom fiók. Esetleg kisebbel brcse-
relhető egy csinos 2. számúval.
Bildhauer, Orozy-utca. 2381

Egy bútorozott

2 szobás lakás, külön bejárattal,
Fábián-utca 9. szám alatt azon-
nal kiadó. 2319

Keresek

egy jó karban levő, használt pedá-
los czimbalmot megvételre. Ajánla-
tok Arnold József, Pankota kül-
dendők. 2318

Egy finom

ing és gallér vasalónő, ajánlkozik
urí házakhoz. Címe: Batthyányi
utca 38. ajtó 6. 2327

Uj ház eladó!

Arad, Szekeres utca 4/a számú
magánház eladó, mely áll 3 szoba,
konyha, élestar, modern fürdőszo-
bából, csukott folyosó, mosókonyha,
kéli és fapincze vízvezetékkel be-
rendezve, csinos kis kertcskével
mellette eladó. Tudakozódhatni Nagy-
körut áll. tanítóképző-intézet, Hajdu
Béla háztulajdonos urnál. 2332

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentín
kapható Inguusz I. és Fia könyv-
kereskedésében Aradon, Weitzer
János-utca. Telefon 517. 235

Intelligens urí családnál

3—4 középiskolai tanuló teljes ellá-
tásban részesül. Instructor a ház-
nál. Zongora használat. Esetleg egy
különbejárattal bútorozott szoba azon-
nal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Egy 3—4 szobából álló

ház

a belváros közelében

megvételre

kerestetik

Ajánlatokat „Magános ház”
jeligével a kiadóhivatal to-
vábbít.

Aprított

tüzifa

(házhoz szállítva)

olcsó árban

kis- és nagymennyiség-
ben állandóan kapható.

Szives megrendelést kér

Deutsch Samu

szállító

Petőfi-utca

Telefon 200.

2335